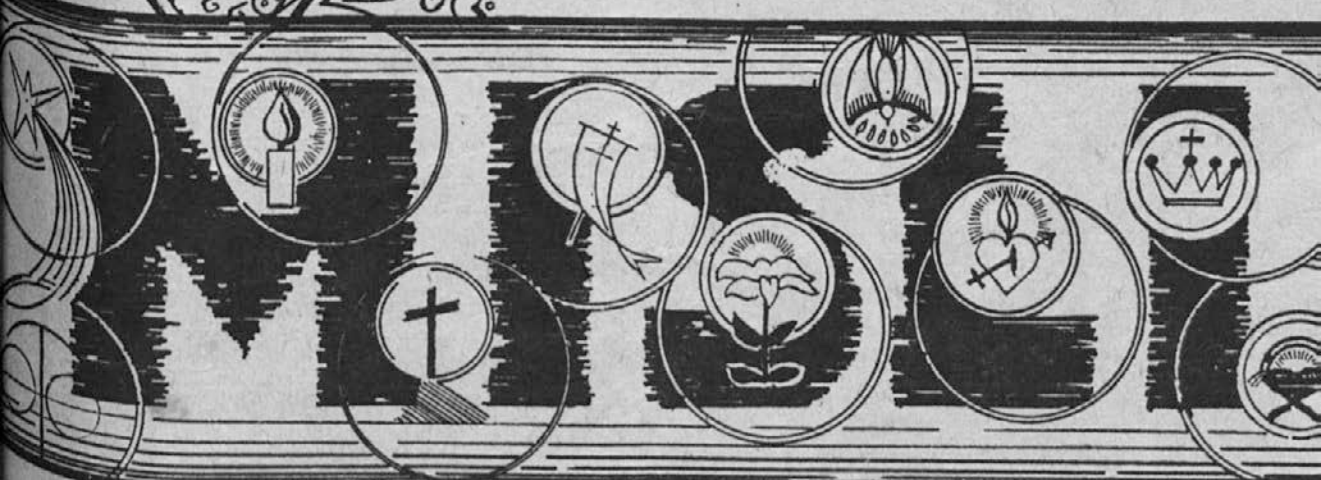

SKOF DR. GREGORIJ ROZMAN

LETO VIII

Štev. 7 Julij 1959

Entered at the
O. Sydney, for
transmission by post
as a periodical.

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

Tel.: FA 7044

★

Naročnina £ 1-0-0
letno se
plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI
66 Gordon St.,
Paddington, N.S.W.

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
Fredbert St., Leichhardt,
Sydney. Tel. WB 1758

KOLENDAR

Julij — Mali srpan

- 1 S Sv. Resnja Kri
- 2 C Obisk, Marijino
- 3 P Leon II.
- 4 S Dominik
- ★ 5 N 7. pokink.
- 6 P Marija Goretti
- 7 T Ciril, Metod
- 8 S Elizabeta Port.
- 9 C Veronika
- 10 P Amalija
- 11 S Olga, Pij 1.
- ★ 12 N 8. pobink.
- 13 P Anaklet
- 14 T Bonaventura
- 15 S Henrik
- 16 C Karmelska M.B.
- 17 P Ales
- 18 S Kamil Lelski
- ★ 19 N 9. pobink.
- 20 P Emilijan
- 21 T Prakseda
- 22 S Magdalena
- 23 C Apolinarij
- 24 P Kristina
- 25 S Jakob apostol
- ★ 26 N Ana, mati D.M.
- 27 P Pantaleon
- 28 T Viktor, Nazarij
- 29 S Marta, Feliks
- 30 C Abdén, Julita
- 31 P Ignacij Loj.

ZA NAPREDEK LISTA "MISLI"

Kdor ne napreduje, nazaduje.

MISLI so začele izhajati pred
8 leti zgolj tiptkane.

Po dveh letih so se pojavile
tiskane na 4 straneh. Kmalu so
se razširile na 8 strani in več.

Potem so opustile trgovske og-
lase, da je več branja.

Z osmim letom so se preoblekle
v revijo s platnicami. Take ima-
te zdaj pred seboj.

Število strani bo odvisno od
plačujočih naročnikov in daro-
valcev v tiskovni SKLAD.

MISLI želijo še napredovati.
Sama želja ni dovolj. Pomagajte.
Urednik in upravnik dela bro-
plačno, tiskarna in drugo pa sta
ne denar.

★

PRAVILA ZA NAROČNIKE

1. Naročnina MISLI je en funt na leto in se plačuje v začetku leta vnaprej.
2. Ko ti naročnina poteče in molčiš na pismo opozrilo uprave se ne smeš čuditi, ako ti list neha prihajati.
3. Ko se preseliš, ne pozabi TAKOJ poslati upravi novi naslov.
4. Če kak mesec lista ne dobiš, pa ti naročnina še ni potekla sporoči upravi. Morda je krivda na pošti. Se bo popravilo.
5. Priporočaj list drugim in skušaj dobiti novih naročnikov.
6. Dopisuj! Sporočaj novice iz svojega kraja,
7. Navadi se plačevati naročnino po pošti. Ne odlašaj, češ da boš osebno dal. Tako se zavlačuje brez konca.
8. Po najboljših močeh priloži za tiskovni SKLAD.

ČE SE PRESELITE, sporočite:

Prejšnji naslov .....

Sedanja naslov .....

Ime in priimek .....

ZA JAVNO DOSTOJNOST MED NAMI

ČE JE KDO MED BRALCI, ki ne bo razumel, kaj nam je dalo povod za naslednje vrstice, naj si tega ne žene k srcu. Naj vzame na znanje, da ni nič važnega zgrešil. Nasprotno: prihranjen mu je bil pogled na eno človeških grdobij, ki se od časa do časa pojavijo kjerkoli na svetu, celo med nami tu ali kje drugje.

Da je človek podvržen slabostim in je zmožen celo prav nečednih grdobij, ni nič novega. Da pa je dolžan zatajevati svoje nagone in to zlasti v naši javni medsebojnosti, menda tudi ni kaka nova zahteva. Neka mera obzirnosti do sočloveka je že stvar okusa in takta.

Ker se pa le zgodi, da se kdo izpozabi ne le v osebnem občevanju med ljudmi, ampak celo pred svojo javnostjo, nikoli ni popolnoma odveč, če si kdaj pa kdaj zahteve javne dostojnosti ponovno pokličemo v spomin in si jih skušamo vtisniti v zavest.

Gotovo: Če je o človeku d o k a z a n o, da je javen zapeljivec in škodljivec, četudi pod tako ali drugačno krinko, tedaj so na mestu primerna svarila, celo javna dolžnost nastane, da se takemu sname krinka in se njegova podoba pokaže taka, kot v resnici je. Poudarjamo pa ponovno: Kadar je grdobija dokazana! Kako to naredimo, je spet stvar takta, če že na vse drugo pozabimo.

V primerih, ko tvoj bližnji napravi samo navidezno napačen korak, je stvar popolnoma druga. Iz gole navideznosti ti ni dovoljeno sklepati na zlo, ki naj bi bilo v koraku. Sumničenja in podtikanja in sramotilna povečavanja resnične ali navidezne človeške slabosti še nikakor niso dokazi!

Pa recimo, da je slabost kot taka dokazana, ni pa še dokazana zlohota za slabostjo — nihče nima pravice pobirati kamne in jih metati v človeka, niti ne v zasebnem življenju, kajšele v javnem!

Misli, July, 1959

Za vse velja, kar piše Gregorčič — in zelo bi bilo želeli, da bi si razni Pavlihe, ki radi navajajo Gregorčiča, vzeli iz srca k srcu! — !

Srce človeško — sveta stvar,
ne šali z njim se mi nikar,
v njem pekel naš je in naš raj,
se srcem se mi ne igranj!

En gorek rek — srce odpre,
en ljub pogled — srce se vžge;
en hud pogled — srce mrje,
EN TRD IZREK — SRCE SE STRE...

Z zadoščenjem beležimo, da je Pavlihov "trd izrek" nad znano kulturno delavko "strl srca" mnogim rojakom in rojakinjam — verjetno bolj kot prizadeti sami. To povzemamo iz mnogih protestov in obsodb, ki smo jih tudi mi prejeli iz vrst bralcev in bralk.

DA MI JE TEBE LJUBITI

Neva Rudolf

Da mi je Tebe, Tebe ljubiti,
moja dobra Marija!
Glej, jaz se bojim spoznanj, —
in Ti veš: želim samote.

Pa je srce en sam trepet,
en klic po ljubezni, življenju.
Sklanjaš se nadme pod tuje nebo:
Bolest je v tem hrepenenju.

NAŠ VERSKI IN NARODNI PRAZNIK

Cirilmetodijska ideja

V začetku našega stoletja so na Velehradu, nekdanji prestolici sv. Cirila in Metoda, z novim ognjem in v novem duhu oznanjali Cirilovo in Metodovo vodilno misel — cirilmetodijsko idejo:

Sv. Ciril in Metod sta apostola vesoljne krščanske edinosti iz dobe pred razkolom med vzhodnim in zahodnim krščanstvom.

Slovane sta kot enakopravne člane včlanila v družino krščanskih narodov, da slovanski rodovi ne bi bili predmet prepira in razdora med Vzhodom in Zahodom, marveč most sprave in posredovalci vesoljne krščanske edinosti.

PRIČENJAMO "SVETOVNO BEGUNSKO LETO"

Z DNEM 1. JULIJA 1959 SE ZAKLJUČI "geofizično leto", ki se je bavilo s problemi snovnega sveta. Isti dan pa nastopi "svetovno begunsko leto," ki naj obrne pozornost vseh na veliko duhovno vprašanje: Kako reševati begunce?

Napoved za obhajanje begunskega leta je sklenila pred novim letom Generalna skupščina Združenih Narodov. Proglas je podpisalo 59 držav, seveda samo takih, ki niso pod komunistično knuto. Vse podpisnice so pred očmi vsega sveta priznale, da je dandanes begunsko vprašanje svetovno

Slovanski častilci sv. Cirila in Metoda naj se med seboj sporazumejo in stopijo na čelo mednarodnega gibanja za spravo in edinost.

V ta namen naj se pobožnim molitvam pridruži znanstveno proučevanje težkih vprašanj, ki so povzročila žalostni razkol in še vedno netižno sporazumljenje. ("Kraljestvo božje" 1958).

Zamisel kneza Koclja in nadškofa Metoda.

Po zmagi nad Bolgari (l. 823) je vladal na vzhodu frankovske države nekaj desetletij dokaj ploden mir. Franki sami pa so bili zelo zaposleni z urejevanjem svojega velikega kraljestva in z borbami med različnimi vladarskimi hišami. Zato so vzhodnim pokrajinam posvečali manj skrbi in pozornosti kakor pa v časih ogroženosti.

Slovanski rodovi so se vedno bolj zavestno vključevali v krščansko občestvo srednjega veka. Njihovo poganstvo ni pomenilo več neposredne nevarnosti za krščanski svet. V resnici so postajali upanje Cerkve in pomirjenja med vzhodom in zahodom.

Sv. Ciril in Metod sta novo situacijo krščanskega sveta z veliko in čisto zgovornostjo predložila papežu, ki ju je razumel in se za njun načrt zavezal. Ko je sveti Metod odkril v panonskem knezu Koclju primerne slovenskega vladarja, ki bi mogel veliki zamisli dati resnično domovino in pravo politično oporo, je postal Blatenski Kostel v slovenski Panoniji zibelka ideje, ki bi bila, mogla Evropo rešiti nešteti nevarnih pretresov in nesreč, ko bi je ne bili kratkovidni frankovski politiki in škofje s silo uničili. (Stanko Cajncar, Ljubljana 1958).

vprašanje in je treba za njegovo rešitev razgibati ves svet. Pričakovati je, da bomo med 1. julijem letos in 1. julijem 1960 marsikaj brali in slišali o poskusih in uspehih (verjetno tudi o neuspehih) begunskega leta.

Begunsko vprašanje je staro že desetletja, pa je obenem tudi vsak dan popolnoma novo. To se pravi, velike množice beguncev iz najrazličnejših dežel še vedno čakajo v najrazličnejših deželah, kdaj in odkod jim pride pomoč, istočasno pa se v svobodne dežele nove in nove množice izza raznih "zaves".

ZA TRIDESETLETNICO ŠKOFOVANJA

ISKRENE ČESTITKE

DR. GREGORIJ ROŽMAN je bil rojen dne 9. marca 1883 v Dolinčičah, župnija Šmihel pri Pliberku na Koroškem. Zibelka mu je stekla na trdnem in vernem slovenskem domu kot najmlajšemu od šestih otrok.

Pliberški dekan in z njim dr. Valentin Podgorc, poznejši prelat, sta svetovala staršem, naj nadarjenega fanta pošljejo v gimnazijo. To se je zgodilo. Leta 1904 je Gregor maturiral z odličnim uspehom.

Že od otroških let je želel postati duhovnik. Po maturi je vstopil v celovško bogoslovje. Dne 21. julija 1907 ga je celovski škof posvetil v mašnika. Novo mašo je pel 4. avgusta v cerkvi svoje rojstne fare.

Po novi maši je šel za kaplana v Borovlje. Od tam ga je škof poslal na višje študije na Dunaj. V duhovskem zavodu Avguštinca se je pripravljaval na doktorat. Promoviral je 27. junija 1912. Nato je postal profesor cerkvenega prava v celovškem bogoslovju.

Kadar Slovenci slišimo ali izrečemo besedo "begunec", nam misel pohiti samo do Evrope: V Avstrijo, Nemčijo, Italijo... Podobno se godi drugim narodnostim tu v Avstraliji, ki so prišli sem iz Evrope. Naravno je, da vsakdo najprej vidi tisto, kar mu je najbližje. Svetovno begunsko leto pa hoče, da vsi dvignemo pogled še dalje — preko tistega, kar nam je "najbližje". Ne da se tajiti, da je begunska zadeva v Evropi sami silno pereča, vendar v primeri s tem, kar se godi drugod, ne najhujša. V Aziji živi dobra polovica vseh zemeljskih prebivalcev, tam tudi begunci štejejo največ milijonov.

Begunsko leto bo skušalo vplivati na razne države zahodnega sveta, ki imajo še dosti prostora na svojih ozemljih, da bi bolj na široko odprle svoja vrata nesrečnim brezdomovincem na Vzhodu. To je njegov prvi namen, če prav razumemo. Drugi namen bi bil, da se pravni položaj beguncev uredi na svetovno priznani podlagi. Zdaj vsaka država po svoji uvidevnosti, po svoji možnosti in seveda tudi po svoji široki — ali ozkosrčnosti ravna z begunci. Na primer: Kdo naj bo priznan kot upravičen begunec, koga naj oblasti poženejo nazaj čez mejo — to in podobna vprašanja niso urejena po splošno sprejetem pravcu, vsaka država je odgovorna za svoje početje le pred lastnimi ljudmi — če se njeni "ljudje" sploh kaj menijo za to reč. Tretji namen begunskega leta je pa pač ta, da bi

Misli, July, 1959

Osem let pozneje so ga poklicali v Ljubljano, kjer je postal profesor cerkvenega prava na teološki fakulteti na novo ustanovljene slovenske univerze. Na tem mestu je ostal devet let.

V marcu 1929 ga je Sveta stolica imenovala za pomožnega škofa tedanjemu ljubljanskemu škofu dr. Jegliču. In to s pravico nasledstva.

V škofa je bil posvečen dne 14. julija 1929. To-rej je tu njegova tridesetletnica škofovanja.

Ko je šel škof dr. Jeglič 1.1930 v pokoj, je postal škof dr. Rožman njegov naslednik — po vrstnem redu 29. škof v Ljubljani.

Od leta 1948 živi v Clevelandu in od tam neumorno deluje med Slovenci v emigraciji za dušni in telesni blagor nas vseh.

**Prevzvišeni, ob Vašem lepem jubileju Vam kličevo iz vsega srca: Na mnoga leta in Bog Vam povrni Vaš obilni trud z zvrhano mero svojih mi-
losti.**

državno in privatno dobrotelost pridobili za izdatnejšo pomoč tistim beguncem, ki iz raznih razlagov še niso in ne bodo mogli v novo življenje za morji.

Videti je, da se že ustanovljajo v raznih državah posebni vse-državni odbori, ki bodo v zvezi z Združenimi Narodi v begunskem letu skušali delovati v smislu namenov begunskega leta. Med nami se je menda prva precej odločno odzvala Amerika, pa tudi Avstralija ne mi. Podrobnosti bodo kmalu znane.

Tudi v begunskem letu bomo Slovenci prvi v prvi vrsti na svojo begunsko kri, ki je razlita po raznih taboriščih, največ kajpada v Evropi. To je popolnoma naravno. Pazljivo bomo sledili poteku dogodkov in si skušali odgovoriti na vprašanje, ki bo vedno pred nami: Ali našim begunsko leto kaj koristi? Veselilo nas bo, če bomo mogli odgovorjati s kratko besedico: da!

Vendar se bomo vse leto zavedali, da so naši samo drobec v sklopu milijonskega in desetmilijonskega begunskega vprašanja. Uspehi begunskega leta v prid begunskega sočloveka, pa naj bo kjerkoli, pa naj bo bel, rumen ali črn, nas bodo prav tako veselili in s tega najširšega vidika želimo in molimo, da bi se na begunsko leto razlila obilica božjega blagoslova in ostala nad begunci še dolgo po 1. juliju 1960.

SOCIALNE USTANOVE V AVSTRALIJI

Zvonimir Hribar

V "SOCIOLOGIJI" dr. Ahčina najdemo prav na preprost in razumljiv način opisane naloge države, med katere spada tudi skrb za javno gospodarsko blaginjo in rešitev ali vsaj omiljenje socialnih vprašanj, na katerih trpe posamezni družabni stanovi.

Razumljivo je, da so se in se še vsa socialna vprašanja rešujejo oziroma urejujejo na različne načine v različnih gospodarskih sistemih, kot tudi v različnih dobah. Prav radi tega si ne smemo nikoli, kadar govorimo o socialni politiki, zamišljati nekaj stalnega, nespremenljivega, temveč se moramo zavedati, da je socialna politika živa dejavnost, podvržena neprestanemu oblikovanju in izpopolnjevanju, ki ji ga narekujejo takratne gospodarske in družabne razmere na eni strani in politični nazori na drugi strani.

Ni namen tega članka, spuščati se v podrobna opisovanja različnih socialnih redov, kot so se pojavljali v različnih zgodovinskih dobah, oz. kot se obstajajo danes v različnih predelih sveta. Naš namen je: seznaniti čitatelce MISLI s socialnimi ureditvami v Avstraliji. Saj poznanje teh je bistvene važnosti za vsakega od nas. Kot novoprišleci se le polagoma dokopujemo do popolnega poznanja razmer v novi deželi in mnogokrat smo v vsakdanjem življenju radi naše nevednosti prikrajšani v pravicah, oz. jih popolnoma izgubimo.

Najvažnejša ostvaritev moderne socialne politike je **socialno zavarovanje**, katerega panoge so: Zavarovanje za nezgode, starost, onemoglost, brezposelnost, bolniško zavarovanje in še toliko drugih, ki jih posamezniki in poedinci skušajo z medsebojnimi prispevki, urejenim z javnim pravom, odpomočnim in socialnim problemom.

Najvažnejše spadata nedvomno **zdravniško zavarovanje**. Saj sta bolezen in bolnica največje in najbolj neizogibno zlo, pred katerim so le redki obravnavani, in zato jih bomo tudi obravnavali na prvem mestu.

ZDRAVNIŠKO ZAVAROVANJE. V Avstraliji ne obstojijo bolniške blagajne, kot smo jih poznali pri nas doma in kamor je imel vsak zavarovanec pravico iti na brezplačen pregled v slučaju potrebe in pod pogojem, da ga je njegov delodajalec zavaroval in redno plačeval zavarovalne prispevke. Na žalost pa se je ta način zdravniške oskrbe izkazal za izredno bednega, saj so zdravniki običajno postopali z bolniki kot z berači. Omejevali so se le na najbolj nujno in skromno zdravniško nego. Vsakdo, ki je želel in potreboval temeljitega pregleda in dobrih učinkovitih zdravil, se je odrekel pravici do brezplačnega pregleda ter se raje zate-

kel k zasebnemu zdravniku ter imel na ta način dvojini izdatek. Prav zato se mi po bolniških blagajnah, ki jih v Avstraliji ni, prav nič ne toži.

V Avstraliji si vsakdo, ki čuti potrebo po zdravniku, izbere zdravnika, v katerega ima zaupanje — bodisi iz lastne izkušnje, bodisi iz pripovedovanja svojih prijateljev. Seveda mora zdravnik tudi plačati. Tu pa priskoči na pomoč država, s tem, da prispeva delno kriti zdravniške izdatke. Ampak to samo tistim, ki imajo urejeno zdravniško zavarovanje. Praktično pomeni, da nekdo, ki se ni zavoroval, mora sam kriti vse izdatke, medtem ko onemu, ki se je zavoroval, povrneta del izdatkov zavarovalna družba in država. Poleg tega pa država dovoli, da zavarovalnino, ki smo jo plačali tekom leta, odbijemo od naših dohodkov in se temu primerno zniža davek, ki ga moramo državi plačati, oz. se temu primerno poveča vsota, ki nam jo država povrne od vplačanih davkov potem, ko smo koncem finančnega leta, t.j. 30 junija, pravočasno vložili prijavo celoletnih dohodkov in odbili od njih izdatke, ki nam jih dovoljuje davčni zakon.

Prispevki za zdravniško zavarovanje so v glavnem razdeljeni v dve kategoriji in to posebej za samce in posebej za družine. Samci lahko izberejo nižjo ali višjo skupino in plačujejo na teden 9d ali pa 1/6. Družine plačujejo v nižji kategoriji 1/6, v višji pa 3/- na teden in to ne glede na število otrok v družini.

Naredimo par praktičnih primerov! Samec, ki se odloči plačevati 1/6 na teden, bo v enem letu plačal £ 3-18-0. To vsoto bo odbil v davčni prijavi od svojih dohodkov in se mu bo radi tega davek znižal za približno od 8/- do 12/-. Za vsak zdravniški pregled pri splošnem zdravniku dobi povrnjenih 13/- in pri specialistu £ 2-13-0. To pomeni, da če bi moral iti na pregled šestkrat na leto, so mu povrnjeni vsi izdatki. Pozabiti pa ne smemo, da zdravniško zavarovanje ne krije samo zdravniških pregledov, temveč tudi ostalo zdravniško službo: operacije, preglede na žarkih, injekcije. Kolikor večji je račun, ki ga dobite od zdravnika, toliko več vam zavarovalna družba povrne. V gotovih primerih tudi po £ 30 za posamezne operacije.

Približno enak račun naredimo lahko za družine, ki plačujejo 3/- na teden, oz. £ 7-16-0 na leto. Njih davek se bo znižal od 16/- do 24/-, če bodo to vsoto odbili od dohodkov.

Tudi družinski člani bodo dobili povrnjenih 13/- za vsak splošen zdravniški pregled in to do višine £ 30 na leto za vsakega člana družine. Poleg tega

bodo imeli pravico, dobiti povrnjene tudi ostale zdravniške izdatke. Tudi tu bo vsak lahko izračunal, kako hitro so lahko poplačani vsi izdatki za zdravniško zavarovanje in kako lahko za majhen denar, ki ga plačuje tedensko ali mesečno, zavaruje sebe in družino in se zaščiti pred nepredvidnimi izdatki. Vsak lekarnar bo radevolje dal vse potrebne informacije, ki jih kdo želi, oz. ga lahko poprosite za publikacijo, kjer boste našli kar lepo število informacij.

ZAVAROVANJE ZA ZDRAVILA. To poslednje ne nudijo vse zavarovalne družbe, vendar obstoji in je zelo koristno in praktično. **MANCHESTER UNITY** (160 Castlereagh St. Sydney), nudi poleg zdravniškega in bolniškega zavarovanja tudi zava-

rovanja za zdravila in sicer pod naslednjimi pogoji: Tedenski prispevki znašajo 6d. t.j. £ 1-6-0 na leto. Družba pa povrne izdatke do 28 zdravil na leto in to največ 7/6 za vsako zdravilo, kar pomeni, da lahko dobimo povrnjenih £ 19-10-0, ki smo jih potrošili za zdravila.

Naj omenim tu, da vse izdatke za zdravilo lahko odbijemo od naših dohodkov in zato svetujem, da si da vsakdo napraviti pri lekarnarju knjižico, kamor bo lekarnar vpisoval vse vaše izdatke za zdravila in vam 30. junija izdal potrdilo, koliko ste potrošili. To vsoto boste odbili od dohodkov in verjetno se Vam bo pripetilo isto kot meni, da se boste začudili višini številke, ki vam jo bo lekarnar zapisal na potrdilo.

Izpoved Ljubezni

Pod gornjim naslovom prinaša **KLIC TRI-GLAVA**, zelo resen in dostojen list v Londonu, v aprilski številki naslednjo oceno:

Z nekako skepso sem vzel v roke avstralske črtice komaj polnoletne **Neve Rudolfove**, ki jih je nagradila in nedavno izdala pod skrivnostnim naslovom "Čisto malo ljubezni" Slovenska kulturna akcija v Argentini.

Nisem si mogel predstavljati, kaj naj bi nam govorila ta punčka o ljubezni...

Knjiga vsebuje 14 črtic, ki jih je gdč. Rudolfova zapisala v Avstraliji, kamor se je pred nekaj leti, kmalu po maturi, brez staršev preselila iz Trsta. Je to več ali manj 14 njenih osebnih izpovedi, četudi večkrat opisuje druge ljudi in okolje. Kot je njen opis zanimiv in prijeten, je obenem

Mishi, July, 1959

topel, ljubeč, veder, optimističen pogled na življenje, ki ga mora imeti mlad, dober človek. Njene črtice so kljub nekaterim tu in tam bridkim opisom vendarle črtice sonca, črtice upanja in ljubezni do dobrega, do njene matere in domovine. K tema dvema se v tujini pogosto vrača, to dvoje nosi v svojem srcu, to je njena **LJUBEZEN**. In ta ljubezni končno zmaga in jo spet vrne materi in domovini kamor se je Rudolfova pred nekaj meseci vrnila. (Podčrtal ur.)

Ker je cena izredno nizka, si je lahko omisliti to zbirko ljubkih in toplih črtic, ki utegnejo biti za marsikoga sredi mrzle tujine resnično doživetje.

— P.

Človekoljub

Vsem bi rad uresničil sanje.
Na dlani dušo nosi.

Razdaja se.
Za sebe ne,

za sotrpina prosi.
Obilico kamenja žanje.

Pavla Miladinovič

Bazil tipka

★ Najprej bi rad naznanil žalostno vest, da smo spet izgubili enega iz naše srede: to je bil v maju že tretji smrtni primer v družini melbournških Slovencev.

V Adelaidi sem bil na svojem rednem obisku, ko me je telefonično klicala policija iz Melbourne: Franc Zupančič je včeraj zvečer podlegel notranjim poškodbam... Težko me je prizadelo in spomin mi je predstavil veseli obraz 22-letnega Dolenjca ter njegovo dve leti mlajšo ženko Angelo, ki sem ju pripeljal iz Bonegille pred kakimi osmimi meseci. Zadnjikrat smo se videli tik pred mojim odhodom v Južno Avstralijo: Franc mi je dal deset funtov za Slovenski dom...

Pokojni Franc Zupančič je bil rojen dne 23. avgusta 1937 v dobrniški fari pri Trebnjem na Dolenjskem. Bežal je v Avstrijo, kjer se je poročil z Angelo r. Zalokar. V Avstralijo sta dospela na ladji "Flaminija" dne 23. avgusta 1958, ravno na Francetov rojstni dan. V oktobru sem ju rešil Bonegille, dospela sta v Melbourne v redno življenje. V novembru sta izgubila takoj ob rojstvu svojo prvorojenko Marijo, kakor sem omenil v januarški številki "Misli". Dne 23. maja pa je obhajala rojstni dan Francetova žena Angela. Odsel je s prijateljem kupit steklenico vina, da bi doma malo praznovali, našel veselo družbo ter se ji nič hudega sluteč pridružil. France se je že odpravljal domov, ko se je vnel pepir, iz katerega je nastal pretep. Nekdo je skočil za Francetom iz lokala ter ga udaril s steklenico po glavi, da se je zgrudil. Prijatelji so ga spravili domov in v posteljo, čez nekaj časa pa so opazili, da postaja njegov obraz črn. Odpeljali so ga v bolnišnico, a bilo je prepozno. Udarci je povzročil možgansko krvavitev, kateri je France tako hitro podlegel. Policija je prijela razgrajače, ki zdaj čakajo na sodbo.

Žal mi je bilo, da se nisem mogel pravočasno vrniti iz Južne Avstralije. Hrvaški kaplan Father M. Grgas je v sredo dne 27. maja v cerkvi Vseh svetnikov v Fitzroyu opravil pogrebno mašo, nato pa so Franceta pokopali med slovenske grobove keilorskega pokopališča. R.I.P.

Žalujoči vdovi Angeli, ki v nekaj mesecih pričakuje dete, izrekamo ob izgubi dragega moža iskreno sožalje. Enako vsem sorodnikom v domo-

vini. — Slovenski klub Melbourne je doslej nabral med svojimi člani okrog 15 funtov, ki bodo v pomoč mladi vdovi in materi. Hvaležno sprejemam nadaljnje darove.

★ Zadnjič me je poklical pismonoša ter mi pomolil pod nos pismo. "Upam, da je vaše!" mi je dejal skoraj v jezi. "Pa povejte vašim ljudem, naj vsaj naslov napišejo v angleščini!" Pogledal sem pismo in ugibal, kateri jezik naj bi bil. Iz Slovene Chaplaincy, Padua Hall, 19 A'Beckett Street, Kew — je nekdo naredil: SLOUCHOGLAINU, PODUA HELL 19, BELIFKETT STREET, KEU. Pa recite, če ni avstralska pošta vredna čestitk, da dostavi takole pismo na pravi naslov! Moral sem se iz sren nasmejati ter sem tudi poštarja spravil v dobro voljo. "Kar pride pisem nerazumljivih naslovov na našo pošto, jih dostavimo k vam in vedno ugane- mo," je še pristavil.

Kuverta sem shranil v svojo zbirko takihle evetov. Jih je že kar precej. Nešteto pisem sem že dobil na ime: Father Padua, Father Paduan Bazilij, Father Padua Hall, še celo P. Bazilij Kew je med njimi.

Lansko leto enkrat me je ob prihodu v Adelaido čakalo pismo brez naslova. Na kuverti je bilo samo: P. Bazilij, Slovenski duhovnik v Viktoriji in Južni Avstraliji. Nekdo na pošti je z rdečim svinčnikom podčrtal zadnji dve besedi in pripisal "Franciscan Fathers, Lockleys, S.A." Pismo je prišlo v prave roke, četudi je imelo najmanj dvajset poštnih pečatov.

Je pa vseeno malo tvegano pošiljati pisma z netočnim naslovom. Bogsigavedi koliko takihle pisem me ni nikdar doseglo, na naslov odpošiljatelja se pa tudi niso vrnila. Mnogi svojega imena in naslova sploh ne napišejo na kuverta, ali pa ni nič boljše pisano kot moj naslov.

★ Zdaj pa nekaj iz naše slovenske poročne knjige! — V Južni Avstraliji sem zvedel, da sta na velikonočni ponedeljek v Whyalli stopila pred oltar Franc Željko in Slovenka Milka, katere primka pa nimam v svoji beležki. Gotovo ga ima, četudi se zdaj tudi ona piše po Francetu. Dne 25. aprila pa sta se v St. Peters, Adelaide, poročila Stanislav Žele in Gabrijela Želko. Oba sta iz Slov.

(Dalje na str. 14)

STRPNOST IN VERA

P. B. A.

(Nadaljevanje)

ČUDNA RAZBURKANOST, KI JO JE ZDRAV-

KOVA gospa s svojo besedo na čajanki vrgla v profesorja in njegovo ženo, se kar ni hotela poleči. Nekaj je glodalo in glodalo v njima, da se jima prejšnji mir kar ni mogel vrniti.

Ženo je skrbelo, če ni morda v očeh prisotnih izgubila svojega ugleda, ko na besede doktorjeve ni nič odgovorila. In kako bo potekla prihodnja čajanka, napovedana pri bankirju? Bo spet kakšna zadrega? Nikoli nisi človek na take debate dovolj pripravljen...

Spet in spet se je zatekla k župnikovi izposojeni knjigi in listala v njej. Nič pravega ni našla. Knjiga je bila zgolj znanstvena, takih zadev, kot se jih je dotikala doktorjeva gospa, ni bilo v njej. V tem je končno našla profesorjeva nekaj zadostneja. Da, da, doktorjeva je brbljala nekaj, kar je bilo vse prej kot znanstveno! Da, to je beseda: ženska se je zelo neznanstveno izražala! To bo treba na prihodnji čajanki nekako poudariti, pa bo položaj krasno rešen. Saj je pa doktorjeva tudi dovolj jasno pokazala, da še ni prebrala nobene znanstvene knjige!

"To bom na čeden način poudarila", je zaključila profesorjeva žena, svoje razmišljanje, "pa bom še pridobila na ugledu, nikar da bi ga izgubila!" —

Profesor je imel drugačne misli in borbe. Nehote je grabil v praktičnost besed, ki jih je bila izrekla doktorjeva. Znanstvenost ali neznanstvenost, to vprašanje mu ni delalo preglavic. Praktičnost! Saj resnično v bistvu besede doktorjeve niso bile brez vsakega smisla.

"Umrla bom in vi vsi", je rekla.

"Pač res, jaz tudi", si je rad ali nerad priznal profesor. "Kaj je za smrtjo? Ali sem res do kraja gotov, da je potem vsega konec? In če nazadnje morda le je še kaj?"

Sram ga je bilo, da mora o tem razmišljati, pa se kar ni mogel otresti takih misli. Zakaj mu ne gre iz spomina, kar je pravila doktorjeva? "Umrla bom... Hm, kakor da tega doslej nisem vedel! In vendar me ta nad vse vzakdanja zavest ni nikoli motila. Čemu zdaj naenkrat tako drezati vanjo in brskati po njej?!"

Pa naj jo je še tako odbijal, s silo se mu je povračala in silila vanj. Dopovedoval si je, kako smešna je prav za prav bila doktorjeva, ko se je za svojo vero sklicevala zgolj na neko zavarovanost v večnosti. Svoje posmrtno življenje hoče imeti zavarovano! Ko bi bila vsaj nekoliko bolj pre-

vidno izbirala besede!

Toda — saj res! Morda je bila pa samo nekoliko nerodna v izbiranju besed in stavkov, misel je pa imela pravo. Umrla bom... Umrl bom...

Tako se je zajedlo vanj to razglabljanje, da se mu je pritaknilo celo v sanjah. Umrl je. Z neznanstveno radovednostjo je pogledal na ono stran groba, če bo kaj videl. Ničesar ni bilo. Ne Boga, ne sodbe, ne angelov, ne hudičev... Prazen nič! Olajšan se je oddahnil in rekel sam sebi: Vidiš, kako prav si imel...

Tedaj se je zbudil.

Razjezil se je, da more pameten človek imeti take sanje. "Taka neumnost! In kako sem bil v sanjah olajšan! Če ni nič za smrtjo, le kako more nekdo tisti nič videti, kot sem ga jaz videl v sanjah? Če ni nič, kako sem pa jaz še po smrti bil, da sem gledal tja čez?"

Taka stoprocentna neumnost!

Resnično je postal že na vse skupaj jezen in razdražljiv, da je najrajši molčal. Kako pride učen profesor do tega, da postane taka življenjska igrača? Že v budnem stanju dostikrat ne poznaš več samega sebe, zdaj se ti pa še tako prismojene sanje pritaknejo!

Po nekaj dneh je začutil, da se mora z nekom razgovoriti. Najrajši bi se pošteno sprl. Na primer z župnikom. Saj res! Kaj bi neki župnik rekel na tisto pridigo, ki jo je napravila doktorjeva? V to vprašanje se je končno zatekel kot v nekako pribežališče.

Toda o župniku ni bilo sledu. Niti žena ga ni več omenjala. Čudno! Ni mogel vzdržati, namignil je ženi, pa je slabo naletel.

"Sam od sebe naj pride, vabila ga nikoli več ne bom. Kaj pa prav za prav hočeš z njim?"

"Vsaj knjigo mu moram vrniti..."

Žena je skomiznila z rameni. On je čutil, da lahko kaj več reče.

"Zakaj si oni večer tako obmolnila, ko je doktorjeva prišla na dan s tisto neumnostjo?"

"Kakšno neumnostjo?"

"No, da je vera v korist za po smrti..."

Gospa se je vzravnila in ga pogledala prav od blizu v oči. Tudi njo je že vse od čajanke sem nekaj tiščalo in je težko čakala, da bi se pred njo spet "izkazala". Ta hip ji je prišla hudobna misel in jo je z obema rokama pograbila.

"Kar je doktorjeva rekla, je skoraj isto, kot si nekoč trdil ti napram župniku."

(Dalje na str. 19)

Slike Iz Razvoja Cerkve V Avstraliji

Dr. Ivan Mikula

Težavni položaj irskih konviktov.

"VELIKI BOJI MALEGA NARODA" je naslovil slovenski mučenik prof. dr. Lambert Ehrlich zgoščeno zgodovino Ircev, ki jo je poklonil Slovencem pred 40 leti po celovški Mohorjevi družbi. Poltisočletna težka borba Ircev za katoliko vero, za narodno samobitnost in svobodo se odraža kar skraja tudi v avstralski kazenski koloniji, med nesrečnimi konvikti, ki pogrešajo svoje dušne pastirje, bogoslužje, mašo, zakramente, skratka vse, kar je drago vernemu srcu. Prisilna udeležba katoliških konviktov pri uradnem protestanskem cerkovanju povzroča težko obremenitev vesti in hud duševni odpor.

Številčno so bili katoličani med prvim konvikti in priseljenci v manjšini, niti niso bili vsi Irci, temveč tudi pravi Angleži. Od 1788 do konca 1794 je bilo transportiranih nekako 5200 konviktov, med njimi nekako 800 katoličanov. Iz Irske je bilo tedaj 468 konviktov. Toda med 1795 in 1804 so ladje dovedle iz Anglije 4459 konviktov in iz Irske 1432. Število irskih je poskočilo tako visoko kot posledica irske vstaje.

Odslej tvorijo Irci važen del kazenske kolonije, ne le vsled dejstva, da so dobra petina vseh konviktov in priseljencev, temveč pred vsem, ker predstavljajo svojevrstne kaznjence ki se zelo močno in ugodno razlikujejo od običajnih. Ti irski konvikti prihajajo iz idejno usmerjenih krogov, so izkušeni politični agitatorji in izvedenci v dosledni državljanski vojni. Slično kot konvikti iz angleških ječ imajo tudi Irci kazenske beležke vsled krivičnih socialnih razmer, toda so na boljšem, ker hranijo v živem spominu najnovejša krivična vojaška sodišča in krute kazenske postopke z njimi samimi in njihovimi rojaki. Tem težje pa se morejo privaditi trdemu življenju konviktov. Toda potem ko se je postopanje s konvikti zboljšalo, so prav ti Irci zelo napredovali in v Avstraliji dosegli blagostanje in položaj, ki bi ga jim Irska nikdar ne bila nudila.

Seveda niso vsi irski konvikti bili katoličani. Med njimi je bilo tudi dosti protestantov, tako pridigar Fulton, ki se je udeleževal kot anglikanski pomožni kaplan in učitelj; tako Sir Henry Hayes, ki se je trudil z ustanovitvijo masonske lože, kar mu ni uspelo; tako general Holt, ki je bil obdolžen podpihovanja na vstajo. Niti niso bili Irci pionirji političnega vrenja in nemirov v koloniji. Ta čast gre "škotskim mučencem", ki so bili transportirani kot voditelji gibanja "The Friends of

Liberty" ali "The Friends of the People"; pod vplivom francoske revolucije so se v Škotski in Angliji borili za socialne in politične reforme. Presbiterijanski pridigar Muir je imel srečo, da ga je osvobodila ameriška ladja; unitarijanski pridigar Palmer je bil pomiloščen po nekaj letih, drugi so pomrli. Najpomembnejši Škot je bil tedaj Margot, ki je smel vrniti šele 1807. Neprestano je konvikte ščuval in prigovarjal k nepokorščini in uporu; najbrž so njegovi zapiski nudili guvernerju Kingu podlago za ostro postopanje z "Irkimi vstajniki" leta 1804.

Najmočnejšo potuho in opogumovalen vzgled za nepokorščino in upor pa so dajali indirektno visoki civilni in vojaški uradniki v kazenski koloniji. Razvili so močno trgovino in si prilastili obširna zemljišča. Njihova oblastnost je ovirala governerje in onemogočala postavno poslovanje; vsa njihova oholost nižjim svobodnjakom in nesvobodnim konviktom ni mogla ostati prikrita in je vplivno pđžigala razdraženost irskih konviktov. Ta privilegirana visoka družba je dosegla višek svoje oblasteljnosti leta 1808, ko je zaprla in odstavila kraljevega predstavnika, governerja Bligha. Na njegovo mesto so vstajniki postavili svojega voditelja Johnstona.

Dva znamenita katoliška Irca med avstralskimi konvikti.

Michael Dwyer slovi kot najpomembnejši irski konvikt. Bil je vodilen častnik v irski vstaji 1798. Junaške legende in ljubke romance obdajajo njegovo osebnost, ki jo Irci uvrščajo v častno vrsto od sv. Patrika do Collinsa in De Valere. Po zadušeni vstaji je trpel več let v ječi in slednjič je bil 1808 deportiran v avstralsko kolonijo, kjer je bil duša odporne sile ubogih konviktov.

Drugi znameniti Irec je William Davis, prav tako žrtev irske vstaje. Leta 1800 je bil obdolžen, da je koval sekire za upor, nakar je bil težko kaznovan z 200 udarci. A že leta 1808 je zelo ugleden trgovec in pozneje je ustanovni član banke N.S.W. Zapustil je za tedanje razmere ogromno premoženje, cenjeno nad 20.000 £. Ta katoliški mož je bil največji dobrotnik prvih kaplanov 1820 dalje. Njegova hiša, ki je stala v Sydneyu v neposredni bližini cerkve St. Patrick, Church Hill, neposredno pred orjaškim Harbour Bridge, kjer imamo v kripi slovenske božje službe, je zibelka katoliške cerkve v Avstraliji.

Upanje proti upanju

Čeprav je število katoličanov v kazenski koloniji stalno naraščalo, zlasti zaradi potlačene vstaje v Irski, in so po letu 1795 prihajali irski konvikti v velikih skupinah, je katoličanom preostajalo le upanje, da se jim izpolnijo njihove verske težnje. Ko je za Blightom nastopil službo guvernierja znameniti Macquarie, je izrazil željo: "Naj bi se sedaj končala vsa nesoglasje in ugasnila vsa sumničenja, ki so razjedala doslej kolonijo; nastani pa naj se slednjič duh sprave, strpnosti, soglasja in edinosti med vsemi sloji!" Z ozirom na katoliške verske težave je ta pobožna želja ostala samo želja. Ni pa primanjkovalo neznatnejših poklonov irskim katoli-

čanom. Tako pripoveduje n. pr. kronist Ellis, da je na neki St. Patrick's Day žena guvernierja Macquarierja dala vsem konviktom, zaposlenim okrog guvernierjeve hiše, vrtov in ladij ter z napeljavo nove ceste, skupno 58 osebam, dobro kosilo.

Guvernierji so se protivili katoliškim mašam, baje, iz bojazni, da bi konvikti iste vere ob priliki teh bogoslužnih shodov ne kovali uporov. Ravnali pa bi bilo dosti modreje, ako bi bili priporočali angleški vladi, naj pošlje nekaj svobodnih katoliških duhovnikov v Avstralijo, ki bi utešili vročo željo konviktov-trpinov po lastnem bogoslužju. A niti King niti velikopotezni Macquarie ni mogel začetkom 19. stoletja videti verskega položaja kolonije s tega pametnega vidika.

ŠE DAROVI ZA DRUŽINO NERAT

(Prepozno prejeli za junijsko številko)

Nabral Cvetko Falez v Canberri:

£ 3-0-0: Ivan Kavčič;

£ 2-0-0: Stanko Pevc, Ivan Urh, Andrej Lav-

tenčič;

£ 1-10-0: Ivan Božič, Miha Molnar;

£ 1-0-0: Franc Galun, Slavko Jarčnik, Peter

Brnič, Jože Markoč, Mirko Muha, V. Mrdjen (Syd-

ney);

Šil. 10: Ivan Kopic, Marija Kos.

Nabral Angelo Juriševič v ACT:

£ 5-0-0: F. Hribar;

£ 3-0-0: E. Bresnik, C. Falez;

£ 2-0-0: Alois Grech;

£ 1-10-0: J. Habor;

£ 1-0-0: B. Bibič, A. Juriševič, S. Matič, M.

Mezgec, A. Pesek, A. Rot, J. Tomšič, A. Hribar,

J. Radičič, J. Vrotovič, A. Gorjup, S. Bobek, A.

Pomišek, V. Strle, S. Vraniševič, F. Grilec, Rahell,

M. Mihalič, F. Sečko, A. Janušek, Miletič;

Šil. 10: M. Rudoman, J. Biezunsko, A. Kodoma,

J. Kodoma, Tom, V. Jesorelenku, Nedeljkovič;

Šil. 4. T. Manuševski.

Igralska družina "SOČA", Sydney,
vprižori v nedeljo 12. julija burko

NE KLIČI VRAGA

Spisal Tržačan Jaka Štoka
Maccabean Hall, Darlinghurst,
točno ob 7. zvečer.

Dvorana bo odprta ob 6. uri.

Po igri prosta zabava za vse.

Vsi prisrčno vabljeni

Slov. društvo

Zahvala

G. Martin Nerat piše iz N. Queenslanda, kjer je zaposlen pri sekanju sladkorne trske:

"Šel sem tako daleč, da zaslužim kaj več za mojo vsled prerane smrti skrbne žene in mamice težko prizadeto deco... Trska kaže izredno dobro letino... Zahvaljujem se p. Bernardu in dr. Mikuli za vse dobrote, ki sta mi jih storila... Iz srca se zahvaljujem vsem dragim slovenskim rojakom in drugim darovalcem, ki so mi prožili pomoč s svojimi darovi v denarju, obleki in z oskrbovanjem mojih otrok.

Posebno pa se zahvaljujem za vse izraze sočutja in izkazano poslednjo čast in molitev ob pogrebu moje nepozabne blage žene Veronike.

Vsem ponovno prisrčna hvala in iskren "Bog povrni!"

Martin Nerat

Moje Planine

Anica Žgajner

V daljavi drage ste planine
v daljavi venec belih skal.
Iz daljne danes vam tujine
pozdrav iskren bi rad poslal.

Tu nizki griči, ravne njive,
tam v soncu led in sneg žari.
Odsev ožarja skale sive,
na polju klasje se zlati.

Pri vsej lepoti vinske trte
po gorah hrepeni srce,
čez z rožami odete vrte
v daljavo plavajo želje.

Z Vseh Vetrov

"NEDELJSKE SESTRE" niso nune, samo sestre so. Ustanovili so jih na Nemškem. Delajo po bolnišnicah ob nedeljah in raznih praznikih. Nemška dobrodelna organizacija CARITAS je razmišljala, kako bi mogla usmiljenim sestram po špitalih izposlovati nedeljski počitek ali celo nekaj dni na leto počitnic. Premalo jih je, da bi druga drugo nadomestovale. Pa je CARITAS pozvala svetne ženske, poročene in neporočene, naj se ponudijo v svojih prostih dneh za nadomestovanje preobloženih nun. Poročajo, da je bil odziv kar dober in te pomočnice so dobile ime "nedeljske sestre."

DRUŽINA S 14 ČLANI je pribežala v Avstrijo iz Titovine. Lansko jesen jo je mahnil čez mejo oče sam, pa mu je postalo proti Božiču tako dolgčas, da ni vzdržal. Vrnil se je. Na novega leta dan je pa ponovno zbežal in vzel s seboj vseh svojih 13, čeprav je bilo mraza 15 pod ničlo. Šest dni so tavalili po gozdovih ob meji, končno so le našli nezastražen kos meje in jo udarili čez. Sprejeli so jih v taborišče blizu Leibnitza.

"JEHOVIN SVEDOK" v Avstraliji ni dovolil, da bi njegovemu otroku zdravnik napravili transfuzijo krvi in ga tako rešili smrti. Otrok je umrl, očeta so zaprli. Gotovo je neumno, da ta "svedok" ni dovolil transfuzije "iz verskih razlogov". Takih razlogov ni. Toda če je bilo od njega odvisno, da dovoli ali ne dovoli, čemu ga zapreti? Prej mu priznajo pravico, da sme odločiti, ker pa nj odločil po pričakovanju, pa v keho z njim! Če je zakon tak, da brez dovoljenja očeta otroku ne smejo narediti transfuzije, je treba popraviti zakon, ne pa preganjati človeka, ki se je poslužil pravice, ki mu jo zakon daje. To reč so končno uvideli tudi bolj modri ljudje kot smo mi, pa so rekli, da bodo zakon popravili. Ploskamo.

JURČIČEV JURIJ KOZJAK je zdaj preveden že tudi v LATINŠČINO in je knjiga izšla v Rimu v 1000 izvodih. Tudi to izdanje je oskrbel znani dr. Ferdinand Kolednik, sedaj begunski dohovni pastir v Astenu. Njegovim naporom se imamo zahvaliti, da to prvo Jurčičevo povest, danes lahko berejo v svojih jezikih naslednji narodi: Angleži, Armenci, Abesinci, Grki, Čehi, Hebrejci, Hrvatje, Holandci, Italijani, Japonci, Kitajci, Litvanci, Poljaki, Portugalci, Madžari, Nemci, Srbi, Španci, Slovaki, Vietnamci. Vsekako nekaj izrednega za povest, ki jo je Jurčič pred 95 leti napisal ko sedmošolec.

SVOJ ČLANEK O BEGUNSKEM LETU zaključuje "Ameriška Domovina" z naslednjimi besedami: "Še najmanj so se doslej zganile begunske organizacije naših narodnih manjšin. Človek bi pričakoval ravno nasprotno, saj je ravno med narodnimi manjšinami (v Ameriki) največ bivših beguncev, ki so na lastni koži poskusili, kaj se pravi biti begunec. Skoraj ne bi mogli verjeti, da skušajo ubiti spomin na tiste žalostne čase svojega življenja na ta način, da se za begunske težave in skrbi sploh več ne menijo. Ali ne čutijo osramočenja ob misli na tiste Amerikance, ki niso okusili begunskega gorja in se vendar žrtvujejo za te reveže, ki jim niso blizu ne po rodu ne po družinskih vezeh. Malo spraševanja vesti bi nam ne škodilo."

MED AMERIKANCI, ki se potegujejo za olajšanje begunske usode, je najbolj delavna takozvana "Zellerbach Commission". Raziskuje na svojo roko, objavlja svoje najdbe in skuša zbuditi spečo vest milijonom. Objavila je posebno poročilo o beguncih novejšje dobe iz Jugoslavije. Po njenih trditvah je med begunci, ki prihajajo iz zaležne zavese, odšteli vzhodne Nemce, 95% Jugoslovancev. Močno graja dejstvo, da jih Avstrija vrača kar na debelo, Italija in Grčija pa bolj na drobno. Izgovor je, da niso politični begunci, ampak zgolj "ekonomski". Kako to, vprašuje poročilo, ko jih pa Titovina sama smatra za politične begunce in jih po prisilni vrnitvi kaznuje ali pa vsaj zaznamuje s pečatom "politične nezanesljivosti"? Dejstvo je, trdi poročilo, da malokdo beži iz Jugoslavije samo zaradi slabih gospodarskih razmer, vsak potoži tudi o pomanjkanju svobode na vseh poljih kulture in politike. To pa velja tudi za vse druge begunce, zakaj prav za Jugoslovane drugače postopati?

DRŽAVA QUEENSLAND v Avstraliji praznuje te mesece svojo stoletnico z velikimi slovesnostmi. V tem okviru so si katoličani pod vodstvom svojih škofov zamislili poseben program, ki naj podčrta doprinos Cerkve k napredku Queenslanda. Uradno so katoličani odprili svojo stoletno praznovanje z veličastno procesijo Sv. Rešnjega Telesa. Prisostvovalo je 70.000 ljudi. Glavne slovesnosti bodo pa v avgustu. Sam papež hoče biti osebno zastopan po svojem delegatu, ki je že imenovan. To je slavno znani kardinal Agagianian, ki je bil največkrat imenovan kot najbolj verjeten naslednik Pija XII. V Avstralijo pride 23. avgusta in ostane tu nekaj tednov.

SV. OČE JANEZ XXIII. je razglasil odredbo, da katoličani v vesti ne smejo ob raznih volitvah dati glasu takim kandidatom, ki se kakorkoli vežejo s komunisti, čeprav zgolj v političnih in gospodarskih zadevah. Seveda so nasprotniki spet dvignili obtožbo, da se Cerkev meša v politiko. Kdor pa ve, kako hitro znajo komunisti svoje zaveznike nekomuniste izrinuti in si sami prisvoje vso oblast, njemu ni bilo niti treba čakati papeževe izjave, sam od sebe je vedel, kaj je prav. Avstralija se zdaj sprašuje, če zadane papeževa izjava tudi tukajšnjo A.L.P., ki je vsaj v unijskem svojem odseku močno podminirana s komunisti. Prav sedaj je pa v A.L.P. precej krepak poskus, da bi se komunistov otresla. In to ne samo z besednimi izjavami, ampak tudi v dejanju in resnici. Če bo uspelo, bo veljalo ne samo za politične, ampak tudi za unijske volitve, da nekomunisti ne bodo smeli kandidirati na isti listi s komunisti. Trenutno je uspeh teh resnih poskusov še negotov. Od izida te notranje borbe v A.L.P. je odvisno, če bo cerkvena oblast obrnila papežovo izjavo na A.L.P. ali ne.

HRUŠČEV V ALBANIJI — kaj ga je gnalo tja? Ugibanja je precej, opazovalci pa priznavajo, da pravega razloga nihče ne ve. Ko je Albancem zagotavljal, da jih Sovjeti ne bodo nikoli pustili na cedilu, so mnogi razumeli, da to leti na Tita, ki je baje imel res že izdelan načrt za osvojitve Albanije. Drugi mislijo, da je bilo vse drugo pesek v oči, v resnici je šel v Albanijo, da bi si ogledal, koliko je tam nevarnosti od strani zahodnih vele-sil, ki bi lahko sovjetskim podmornicam zaprele kontrantski preliv, če bi ne prišlo do sporazuma o Berlinu. Baje se je Hruščev tega bal, zato je žugal, da bo napravil v Albaniji baze za bombe, zaradi lepšega je pa navrgel idejo o neutralnosti balkanskih držav.

MR. MENZIES, naš min. predsednik, je prišel v svetovno luč. V Londonu so mu rekli, naj gre v Nemčijo in Francijo prepričevati, da je vrhunska konferenca nujna, čeprav zunaj ministri v Ženevi ne pridejo do nikakega sporazuma. Opravil je slabo. Končno je sam izjavil, da Hruščev s svojo zahtevo po taki konferenci samo norce brije. Tako je ostalo spet vse z zraku: Razgovori v Ženevi, vrhunska konferenca, Berlin, svetovni mir. Zahodnjaki so zaskrbljeni — kaj bi ne bili! — Kremlj je pa dosegel, kar je hotel imeti: Zavlačevanje, metanje peska v oči vesoljnemu svetu, priložnost in možnost, da drugod meša, mešetari in napravlja zgage, kot je pač poklic vseh komunistov. Mrzla vojna se nadaljuje, kdo nas bo obvaroval pred "vročo"? Svetna modrost in diplomacija pač menda ne.

Misli, July, 1959

ŠTEVILKE O LJUDEH VSEGA SVETA — KJE JE TVOJE MESTO?

Koliko je na vsem svetu ljudi?

Najnovejši podatki izkazujejo število 2,700,000, 000. To se pravi: dve milijardi, sedemsto milijonov.

Koliko ljudi pride na poedine kontinente?

Azija ima 1,400,000,000 ljudi, to se pravi, nekaj nad polovico vsega svetovnega prebivalstva. To je nekako 51%.

Evropa šteje 620,000,000 ljudi — nekako 22%.
Amerika (severna sKanado in Južna) 370,000, 000 — 13%.

Afrika 225,000,000 — 9%.

Oceanija (vključena je Avstralija) 120,000,000 — 4%.

Kako smo ljudje razdeljeni po barvi kože?

Rumenih... 56%.

Belih... 35%.

Crnih... 9%.

Kako smo ljudje razdeljeni po verski pripadnosti?

Katoličanov je 480,000,000 — nekako vsak šesti človek na svetu je katoličan.

Protestantov je 255,000,000 — nekako vsak enajsti človek na svetu je protestant.

Pravoslavnih (in drugih razkolnikov je 200, 000,000 — nekako vsak štirinajsti človek na svetu je razkolnik.

VSEH KRISTJANOV je torej 935,000,000 — nad 33% — tedaj je vsak tretji človek na svetu kristjan.

Druge vere.

Mohamedancev je 400,000,000.

Budistov je 300,000,000.

Konfucionistov 390,000,000.

Hinduistov je 310,000,000.

Animistov je 133,000,000.

Ateistov je 110,000,000.

Raznih poganov 110,000,000.

Judov je 12,000,000.

Vseh nekristjanov torej nekako 62 ali 63%. To se pravi, od treh ljudi na svetu sta še vedno dva nekristjana, med šestimi jih je še vedno pet nekatoličanov...

Seveda so vse gornje številke le približne, saj vemo, da se razmerje od dne do dne nekoliko spreminja.

Katoličani smo res na vrhu vseh poedinih ver, toda če vse ostale seštejem skupaj -- kje smo še...

KRIZEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

NEW SOUTH WALES

Parramatta. — Prav lepo se zahvaljujem Mirku Rakuščku za za križanko v majski številki, ki jo je napravil na moj poziv. Nadaljujte, Mirko! Majske nisem rešila in sem komaj čakala junijske številke, da sem videla rešitev. Vse sem imela prav, le kvadrat za črko R (za "Vrsno") mi je ostal prazen. Nisem se mogla domisliti imena vasi. Pa še nekaj mi je manjkalo — novega naročnika nisem imela. Mogoče prihodnjič Jurij ne bo tako strogih pogojev naložil. — **Angela Zidan.**

Snowy. — V informacijo uredništvu nekega 14dnevnika v Sydneyu, Brisbanu, Adelaidi, Melbourneu, Perthu in Hobartu, ki prihaja, tako sam pravi, v dva tisoč slovenskih domov, bi rad omenil, da VESTNIK, ki je glasilo protikomunističnih borcev, ne izhaja v Kanadi. Izhaja namreč v ARGENTINI in se naroča na naslov: Yapeyu 130

San Martin FNGM
Prov. Buenos Aires
Argentina

V Avstraliji rad posreduje za naročanje lista Stan ko Sušteršič, River Camp, Cabramurra, NSW. Tudi urednik 14dnevnika ga lahko naroči pri njem, da bo mogel drugič naravnost iz njega kaj prepisati in ne šele iz MISLI. Moje mnenje je, da bo dva tisoč slovenskih domov v Avstraliji bolj zadovoljnih, če bodo spoznali, da tudi kak urednik 14dnevnika zna ločiti Kanado od Argentine in za svoj protikomunistični list, kot sam trdi, da je, zajema informacije iz bolj zanesljivih virov kot je na primer Novi list, ki je vse prej kot protikomunističen. Kje ta izhaja, je pa pravilno povedal. Čast mu! — **Protikomunistični borec.**

VICTORIA

Coorambat. — Najprej lepa hvala za poslano knjige, ki jih je naročila moja žena in ste jih poslali še v Yea. Zdaj naj pa takoj povem, da smo se preselili od tam v Goorambat. To je blizu Benalle in skoraj prav tam, kjer živi g. Maček. Torej se nam ne bo bati, da bi nas pojedle miši, ko imamo mišjega sovražnika tako pri roki. Tu sem v službi kot Stationmaster in se vsi prav dobro počutimo. Žena je seveda zmerom zaposlena z otroci, jaz imam pa tu redno zaposlitev samo podnevi, tako je čas urejen. Pišem namesto žene. MISLI nam pošiljajte na sedanji naslov, jih prav radi prejemo in beremo. Seveda imamo že sami vsak svoje misli, vsaka glava jih je polna, ampak Vaše MISLI

vseeno radi prejemamo. Brez zamere in lep pozdrav od žene Marije in hčerk Elizabete in Cvete. Seveda pozdravljam tudi jaz — **Ludvik Martin.**

Geelong. — Danes meni, jutri tebi, pravi pogovor. Kaj hočem reči? Kot v vseh večjih mestih Avstralije, se tudi pri nas v Geelongu po eno nedeljo v mesecu opravlja slovenska služba božja. Prihaja k nam p. Bazilij iz Melbournea. Pri maši nam prav po domače pove pridigo v materinem jeziku, ki jo vsak od nas lahko razume in jo pravilno prenaša na svoje otroke in vse bližnje. Res, lep je ta dan za nas Slovence. Po maši nastane okoli patra pred cerkvijo pravi živ zav. Razne prošnje, pomoč, želje, nasvet — vse tako se vsuje na patra. Pater beleži, se smeje in odgovarja. On je v pravem pomenu "Dobri pastir" svojih ovčic. Včasih predober. Bilo je drugo nedeljo v aprilu. Pater nam je oznanil smrt rojaka Antona Hrelje in poprosil za denarno pomoč v svrhu kritja pogrebniških stroškov. Mesec dni zatem sem čital v "Vestniku", da je pater prejel — reci in piši: £ 10-14-0. Kdo bo kril ostali del dolga? Lahko je reči: O, pater se bo že znašel! Kaj je res, da mi Slovenci nismo zmožni vzeti nase eno samo skrb našega patra, ko on vzame toliko naših na svoje rame? Na žalost se pogreb ne more izvršiti za "boglonaj", kot pater nam naredi toliko uslug. Če je kdo, ki noče darovati za pogreb zato, ker je pač naš kaplan po sredi, naj gleda na stvar od človekoljubne strani. Zavedati se pa moramo tudi, da bo prišel čas, ko se bo reklo: Danes meni, jutri tebi... — **Albin Rafolt.**

Geelong. — Glede uganke "Matematika" naj pripomnim, da je rešitev zelo lahka in preprosta. Zelo sem radovedna, kateri način je izbral g. Kristan. Jaz sem jo rešila na šest načinov, pošiljam pa samo tri. Težko pričakujem julijske številke. **Ljuba Kodre.**

SOUTH AUSTRALIA.

Royal Park. — Glede uganke "Seštevanje" bi rekel, da je samo sreča, da bi pogodil točno število ljudi, ki so prijeli za pero, da je mogla biti vsebi na majske številke taka, kot je bila. Jaz na primer sem jih sešteval in naštel več kot 100. Potem sem pa mislil, da nekateri od teh niso "prijeli za pero", ampak so tipkali svoje prispevke. Tiste bi bilo treba spet odšteti, pa kdo bo vedel, koliko prispevkov je bilo pisanih in koliki tipkanih. Zato naj še enkrat kar bolj na srečo zapišem: Majske MISLI so imele 100 prispevkarjev. — **Maks Valenčič.**

Pripomba. — Na razliko med "pisanjem" in "tipkanjem" Jurij ni mislil, ko je uganko dal. Saj vsaj popiše se nazadnje le vsak lastnoročno in koncem konca tudi tipkar "prime za pero". Zato je Maksova rešitev več kot gola "sreča". Naštel jih je 100, ni pa pojasnil, kako je do tega števila prišel. Bo moral Jurij sam. No, vseeno smo lahko ponosni, da tako število sodelavcev prispeva včasih za eno samo številko. Zanimanje za MISLI je po vsem tem — VELIKO! — Ur.

QUEENSLAND

New Farm. — Poročati imam novico, da se je zaročila gdična Sonja Fon z g. Albinom Tomšičem, ki je doma s Krasa. Sonja je učiteljica v Brisbanu in je hči splošno znane in spoštovane družine Fono-ve iz Mitcheltona. Ga. Fon žrtvuje veliko časa za cerkveno petje in tudi pomaga pri društvu "Planinka". Tako tudi g. Fon, ki je podjeten odbornik društva. Mladima zaročencema priskrbe čestitke! — **Rojakinja.**

Brisbane. — Želim izreči veselje in zadovoljnost, da se je splošno spoštovana ga. Kristina Plut vrnila iz bolnišnice na svoj dom in nam zatrjuje, da se počuti kar dobro. Bog daj, da bi tako ostalo. Med njeno resno boleznijo smo mnogo molili zanjo in tudi sv. maše so se brale. Ga. Plut je vsem prav hvaležna, pa tudi vesela, da je mogla spet domov k svojemu Jožetu, ki se je počutil med nje- no boleznijo tako samega. Vesela je, da je doma, na naše čestitke pa odgovarja: Naj se zgodi nad- menož božja volja. To je znak resnično verne že- ne. Bog jo živi! — **Rojak.**

Brisbane. — Bratoma Jožetu in Janezu Košo- rok se je po veliki noči pridružil še brat Lojze. Preselil se je k njima iz Belgije, kjer je delal v rudniku. Na ladjo je stopil v Genovi, Italija. Želi- mo mu, da bi se pri nas dobro odpočil in naužil svežega zraka v tukajšnji sončni deželi. Dobrod- šel, Lojze! — **Janez Primožič.**

NOVI ODBOR SLOV. KLUBA MELBOURNE

Na občnem zboru v nedeljo 7. junija je bil za naslednje poslovno leto v najlepšem sporazumu iz- voljen številni odbor, kakor sledi:

Predsednik: g. Srečko Košir. **Podpredsednik:** g. Si- mon Špacapan. **Tajnik:** g. Jože Novak. **Blagajnik:** g. Vinko Molan. **Gospodar:** g. Ivan Urbas. **Načelnik članstva:** g. Leopold Jauk. **Načelnik odseka "Dom"** g. Marijan Lauko. **Načelnik prirediteljev:** g. Alois Zakrajšek. **Načelnik kulturnega odseka:** g. Tone Slavič. **Socialni referent:** pater Bazilij OFM. **Od- borniki brez listnice:** gdč. Frida Pravdič, g. Stanko Kolarič, g. Stanko Hartman, g. Stanko Šajnovič,

g. Franc Janežič, g. Janez Škraba, arh. g. Cveto Mejač.

Nadzorni odbor:

Predsednik: g. Maks Hartman. **Člana odbora:** g. Viktor Lauko, g. Martin Adamič.

"PLANINKA" IZ BRISBANA POROČA

V soboto 2. maja smo se odzvali vabilu na 4. redni občni zbor našega društva. Udeležba je bila zadovoljiva, vendar manjša od lanske. Po predsed- nikovem pozdravu smo se najprej z enominutnim molkom poklonili spominu prerano umrlega člana in buditelja tukajšnje slovenske skupnosti, g. Cirila Vuge.

Iz poročil smo razvideli, da društvo združuje pod svojim okriljem nekako četrtno tukajšnjih ro- jakov. Priredilo je 7 družabnih večerov, ki so bili dobro obiskani. Tajnik je pa poudaril v svojem poročilu, da društvo nima članov samo v Brisbanu, nego tudi v ostalih krajih Queenslanda in celo v Sydneyu. Ti člani so gotovo v zgled tistim tukaj- šnjim rojakom, ki stojijo ob strani.

Tudi v tem preteklem letu je "Planinka" vzdrževala prijateljske stike s SKM in prejemale brezplačno njihovo glasilo "Vestnik", je povedal tajnik.

Blagajniško poročilo je namesto trenutno obo- lele ga. Plutove podal g. Anton Vogrin, in naglasil, da ima društvo dobro finančno podlago kljub ne- nehnim izdatkom.

Društveni gospodar g. Anton Konda je poro- čal, da ima društvo domala vse, kar je potrebno za izvedbo zabav. Prejel je pa zahvalo, da je s svojim prostovoljnim delom obogatil društvo s pre- mičninami ter tako prihranil društvu denar.

Knjižničar g. Jože Košorok je poročal, da si je knjižnica v preteklem letu nabavila 50 nadaljn- jih knjig. Pozval je člane, naj se pridno poslužu- jejo knjižnice za malenkostno odškodnino.

Odbor je ostal v glavnem nespremenjen:

Predsednik Anton Kranjc, **tajnik** Janez Primo- žič, **blagajnika:** A. Vogrin in J. Košorok, **gospodar** Elizij Vogrič, **knjižničar** J. Košorok, **kultura** Ivan- ka Dekleva, **nadzorniki:** Josip Fon, Franc Brus, Elizij Vogrič.

Resnici na ljubo bodi povedano, da skupščina proti koncu ni potekala po napovedanem progra- mu, zato je ostalo nekaj točk nerešenih in je od- bor na svoji prvi seji to upošteval. Upamo pa, da se bodo medsebojne trzavice ublažile in bo društ- veno delovanje gladko teklo.

Pozdrav vsem in vsakomur!

Janez Primožič

Primorja: ženin je doma iz Hrastja, nevesta pa iz Velike pristave. — Melbourne pa beleži pet porok: Dne 23. maja je Werner Graier (rojen v Innsbrucku na Tirolskem) popeljal pred oltar cerkve sv. Ignacija v Richmondu svojo slovensko nevesto Marijo Kuri, ki je bila rojena na zelenem Štajerskem (Sv. Anton v Slov. Goricah). Isti dan sta si v cerkvi Srca Jezusovega v Carltonu obljubila zakonsko zvestobo Pavel Mikuz (doma iz Zagorja) in Lojzka Bagar (doma iz Sv. Jurija ob Ščavnici). — Dne 6. junija je v cerkvi sv. Janeza, East Melbourne, Aleksander Kodila (doma iz Pečarovcev, Prekmurje) popeljal pred oltar Ano Dovgan (doma iz Vrbovega, trnovska fara). Druga poroka istega dne je bila v Fitzroyu (cerkev Vseh svetnikov): Franc Vrbnjak iz Dragotincev je rekel "da!" Ruži Kostelac, doma iz Prozora. Tretji par pa sem zvezal za vedno v cerkvi sv. Jožefa v Malvernu: Janko Pal iz Pincemarofa pri Dolnji Lendavi je dobil za ženko Marijo Mezgec, doma iz Hrušice (Slov. Primorje).

Vsem srečnim parom čestitke! Le tako koražno stopajte v življenje, kakor ste stopili pred oltar!

★ V Port Lincolnu, daleč na jugu Južne Avstralije sem pri zadnjem obisku našel prirastek v treh slovenskih družinah. Zadnji je Helena, prvo-rojenka tržaške družinice Klavdija Facin in Pine r. Roncelj, ki je bila krščena 8. marca letošnjega leta.

V Melbournu pa poleg enega krsta odraslega beleži moja krstna knjiga dve punčki in enega fantka. (Spet imajo punčke glavno besedo!) Družinica Franca Grlj in Pavline r. Šenkinec je dobila Stojana Franka, ki je bil krščen 17. maja v Ascot Vale. V St. Albansu smo krščevali 31. maja: novodošla družinica Avgusta Vinko in Angelo r. Karba je dobila Moniko. V družini Stanka Kmetič in Ane r. Cvetko v Geelongu pa je zajokala Ivanka Ana, ki pa pri krstu dne 14. junija ni dala glasu od sebe.

Prirastek je dobila tudi znana Pungercarjeva družina v Plenty, ki nam je dala že parkrat svojo farmo za slovenski izlet. Žal so me klicali za krst ravno na nedeljo, ko sem imel novodošlo ladjo v pristanišču in ves ostali čas že oddan. No, glavno je, da so krstili! Ko bo spet izlet k njim, bomo pa videli, kako se je otroček že potegnul.

Vsem staršem čestitke in pa: vse dobro z drobižem, ki naj pridno raste telesno in duhovno!

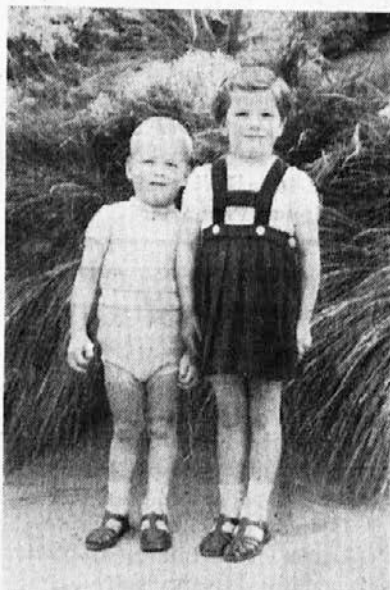
★ Na svojih potovanjih večkrat pobiram "večne popotnike". Ob cesti hodijo s trudnim korakom, z vrečo svojih stvari na plečih in kaj hvaležni so, če ustaviš avto in jim podaljšaš življenje čevljev. Nekateri izgledajo šestdesetletni starčki,

ko pa govoriš z njimi, spoznaš, da si jim prisodil pet, deset ali še več let preveč. Med njimi so rojeni Avstralci in možje, ki so emigrirali v novo deželo pred dvajsetimi, tridesetimi leti. Doslej sem srečal samo enega vdovca; vsi ostali so bili samci, ki so zamudili svoja zrela leta po bušu in sezonskem delu, se navadili piti in igrati za denar ter živeti od plače do plače. Prišlo jim je v meso in kri, da romajo iz kraja v kraj in jim ni za stalno delo. Res večni popotniki, ki se ti zasmilijo. Njih zgodbe so žalostne in te presunejo v dno srca. Vsakdo si očita s solzami v očeh, da danes nima doma in ničesar drugega kot borno vrečo cunj.

Večkrat si mislim, koliko naših fantov bo čez trideset let takole romalo po širni Avstraliji. Danes, ko so mladi, se jim ne zdi misliti na bodočnost. "Enkrat si mlad, zakaj bi ne izrabil teh nekaj let," mi je nedavno rekel eden fantov, ki v ponedeljek nima šilinga za tramvaj, v soboto in nedeljo je pa kaj glasen. "Ženitev? Kaj bi se na eno vezal, ko pa te čakajo na vsakem voglu," je bila druga njegova "modra" ugotovitev.

Da, enkrat si mlad. Enkrat boš pa star. Takrat bo žalostno gledati nazaj na leta, ko bi bil lahko postavil temelj kodoče sreče, pa si jih brez miselnosti zamudil. Žalostno, a resnično!

★ Pa naj danes spet objavim sliko! To pot Pahorjevega Joška iz Nangwarryja, S.A., ki je iztuhtal, da imam "počen vrat". Na sliki je s svojo sestrico Cvetko, v aprilu pa je dobil še sestrico Suzano. Takoj ob prihodu v hišo mi je povedal, da je zdaj "za pestrno". Le glej, Jožek, da ti Suzana ne pade iz rok ter ji ne počni vrat!...

★ No, pa še drugič kaj! Na svidenje v avgustu tovi številki!

"Sydney slab kraj za mladino"

(Sydney bad for Young)

Pod gornjim naslovom je večernik THE SUN objavil članek, ki ga ponatiskujemo tu v slovenščini — v premislek našim družinam.

EDEN HOLANDSKIH NASELJENCEV izjavlja, da Sydney napravlja iz mladine zločince.

Mr. Johann Winjen, 59 Rose Street, Smithfield, zvrta krivdo za gornjo obtožbo na stanovanjske težave in pomanjkanje zabavišč v oddaljenih predmestjih.

Njegova 13letna hči Olga je zbežala od doma pretekli ponedeljek in z njo druga Holandčanka, Mary Booy, istotako iz Smithfielda in tudi 13 let stara.

Policija ju je našla včeraj in privedla domov. Deklici sta bili čez noč v Salvation Army hostelu v mestu. Delo sta dobili v mestnih "department" trgovinah.

Danes sta imeli pri Winjenovih konferenco dve holandski družini in skušali dognati, zakaj sta deklici pobegnili.

"Kraj je tak", je rekel Mr. Winjen. "Ni, česar ni tu zunaj mesta, ni kopališča, ni mladinskega centra, ni športnega ovala. Otroci se v tej novi deželi dolgočasijo. To je vzrok, da sta nam deklici pobegli."

Mrs. Winjen je rekla: "To je zato, ker moram jaz za zaslužek delati. Dolgo sem poročena in sem odredila sedem drugih otrok. Na delo izven doma mi ni bilo nikoli doslej treba hoditi."

Mrs. Boy je bila mnenja: "Kaj to, delati pac moramo vsi. Če ne bomo delali, ne bomo nikoli prišli do lastne hiše. Seveda je to jako slabo. Na Holandskem je je ženino mesto doma. Njena naloga je, da pazi na otroke, da ne počno kaj napakega."

Mr. Booy je rekel: "Naši deklici živita v nekakem sanjskem svetu. Ker nimata nobenega dela, si ustvarjata sanjarsko deželo iz pravljic v komičnih knjigah in ničvrednih listih."

Mr. Winjen je pokimal: "Zažgal bom velik kres in pokuril vse tiste komične bukve. Ampak, kaj naj napravim glede raznih drugih reči?"

Mr. Viljem Farenhout, Winjenov zet, je dejal: "To vemo, da je treba težko delati, če hočemo priti kam naprej v tej novi domovini. Toda zakaj nam tukajšnje oblasti napravljajo nepotrebne težave? Mestni svet v Blacktownu ne dovoli nama z ženo, da bi stanovala v garaži na najinem lastnem zemljišču. Morava čakati, da si prihraniva dovolj za postavitev hiše. Kako naj hraniva, ko morava plačevati 8 funtov in 8 šilingov na teden za najeto stanovanje?"

Misli, July, 1959

Mrs. Farenhout je dostavila: "V emigracijskih hostelih je pa še slabše. Stane te 12 funtov na teden, če hočeš živeti tam. Pa smo morali poleg tega še 4 funte na teden izdati za ekstra hrano."

Mr. Winjen je segel v besedo in dejal:

"Moja žena ima veliko domotožje. Rada bi se vrnila nazaj na Holandsko. Nikdar poprej ni imela toliko križev in težav."

— ★ —

Tako poročilo torej prinaša avstralski večernik. Po svoje je zanimivo. Naredi vtis, da sočustvuje z novimi naseljenci. Vendar probleme samo nakaže, kakih nasvetov za pomoč ne skuša dati. Morda se bo kakšna oblast ob branju tega članka in podobnih le kaj zganila. Ali je pa tudi res vse tako "hudo"?

Kakšne misli pa obhajajo ob tem branju naše ljudi, ki tudi niso brez takih problemov? Kdo bi nam napisal o svojih problemih te vrste? Kako ravnati ob njih? Ali je "domotožje" edina medicina...? Naj se kdo oglasi! Svoj čas je pozivljaj na pisanje o teh rečeh dr. Hribar. Temu pozivu se pridružuje zdaj tudi UREDNISTVO.

ZA TISKOVNI SKLAD DAROVALI

£ 2-0-0: Antonija Vodopivec;

£ 1-0-0: Gv. Florenini, Franc Izanc, Alojz Cebokli, Oto Gabrič, Ivan Urh, Ivanka Pohlen;

£ 0-10-0: Stane Plaznik, Ivan Dolenc, Franc Juha, V. Avguštin, Angel Juriševič, Štefan Boelkey, Anton Kosi, Jos. Rakušček, Anton Jesenko.

Najlepša hvala in Bog povrni!

★

DAROVI ZA POGREB ANTONA HRELJE

(Poslani na MISLI)

5-0-0: Janez Klinar;

2-0-0: družina Janez Rutar;

1-0-0: Karl Dolenc, drž. Ivan Kobal, Vinko Kobal.

Prisrčna hvala darovalcem! Smo pa prav zares pričakovali, da jih bo dosti daljša vrsta...

KAREL MAUSER: JERČEVI GALJOTI

PISATELJ KAREL MAUSER JE PISAL že doma. Sodeloval je v Domu in svetu, Vrtnu, Mentorju in nabožnem listu Rast. V koroških taboriščih je pripravil svojo prvo povest: Rotija. V begunstvu je izdal deset povesti. Mauser, pisatelj Koroške in Gorenjske, je nov člen v verigi pisateljev na polju naše tradicionalne književnosti. Velika je njegova predanost domači grudi. Živo jo nosi v sebi, tako kot je nekaj bila. Še po tolikih letih v emigraciji, kjer je že mnogim zbledel spomin na domovino, črpa iz nje snov za književno ustvarjanje iz življenja našega kmeta, iz časa naših prednikov, iz utripov tistega sveta, ki z modernizacijo poljedelstva že izumira.

V Jerčevih Galjotih nam Mauser s kleno, jedrnatno besedo slika gorenjskega kmeta. Trije mlinarji se kosajo z božjim mlinom: Jerč, Uleš in Sebenak.

Jerč... je izgubil vse imetje... hlepi po maščevanju.

Uleš... živi z očetovim grehom na vesti... Jerča zagrizeno sovraži.

Pohlepni Sebenak... živi v zagrizeni veri, da je vse nesreče in bolezni... kriv Jerč.

Vsi trije imajo družine. Njihove žene so lik tistih mater-trpink, ki kot sužnje iz ljubezni do otrok trpe pod knuto tiranskega družinskega glavarja.

Jerčevi, Uleševi in Sebenakovi naporji, da bi ta temna čustva, katerih korenine so pognale v prejšnjem rodu, našla odmev v srcih najmlajšega rodu, se izjalovijo.

Ravno nasprotno! Mladi rod, ne oziraje se na grožnje in kletve očetov, dorašča v prijateljstvu in ljubezni.

Tisti, ki radi med čitanjem pogledajo na zadnji list knjige, če "sta se vzela ali ne", bodo prav gotovo prišli na svoj račun.

Povest je pisana v domačem, preprostem in jasnem slogu, obenem pa tako živo, da valovanje čustev bralca povsem zajame. Skoraj obžaluje, da si je Mauser izbral za glavne osebe ljudi tako tempnih značajev. Ker pa je Mauser močan idealist, živi pomirjen s stvarnostjo in se je ne izogiba.

Iz njegovih del diha prepričanje, da bosta le ljubezen in odpuščanje premagala sovraštvo in krivice ter bodočim rodovom prinesla mir.

Pavla Miladinović

Kranjskagora z Razorom in Prisankom

Prelepa Gorenjska, ponos si mi ti!
Kdorkoli te vidi, te znova želi.

Gorovje, planine in bistre vode
zelene doline povsod te krasi.

Milena Bulovec

Misli, July, 1950

NA OBISKU V SLOVENIJI

Č.G. Janez Hladnik, Argentina

"Duhovno življenje" prinaša popis obiska g. Janeza iz leta 1958. Zanimalo bo tudi naše bralce. Prinašamo v izveščkih. — Ur.

IZSTOPIL SEM NA MOSTU, KJER CESTA KRIZA BISTRICO (pri Podbrezju na Gorenjskem.) Pri prvi hiši sem vprašal, kje je pri Jelenčevih. Kmalu sem našel iskano hišo, ki je dala šolskim sestram štiri hčere: sestra štafanija in Valerija sta v Argentini, Simeona je v Urugvaju, in še četrta, ki je po izgonu šolskih sestra ostala na domu, da vedno drži zvezo z redovnim predstojništvom v Ljubljani, kjer imajo šolske sestre še nekaj skupnosti, čeprav ne smejo nositi redovne obleke.

Stopil sem skozi Podbrezje, kjer sem obiskal g. Kristelna Cudermana, ki se ga še spominjam iz časov, ko je dopisoval v Bogoljuba. Pot me je nato peljala skozi Duplje, kjer sem stopil na avtobus za Tržič.

Tržič ima zelo dobro avtobusno zvezo z Ljubljano. Vozi pa seveda tudi vlak. Poiskal sem najprej farno cerkev. Kje bom pa dobil župnika? V takih krajih kot je Tržič, kjer je stanovanjska stiska, je kar mogoče, da župnik ne stanuje v župnišču. Pogledam v bližnji hiši. Nekoč je bila kaplanija. Polno koles v veži! Na vseh vratih vizitka, toda nič ne kaže na ime, ki ga iščem. V župnišču odkrijem pisarno in res dobim tam župnika in kaplana. Strašne sitnosti je imel, preden se je mogel naseliti v župnišču. Več let sta živela v gostilnah, čeprav so bile v Tržiču 4 prostorne cerkvene hiše...

Skozi Tržič gre cesta na Ljubelj in v Avstrijo. Ni bilo videti na njej kaj prometa, ta gre bolj čez Korensko sedlo pri Kranjski gori. Obmejni promet z Avstrijo še ni urejen. Vrše se pogajanja.

Ali je mesto Tržič kaj naraslo? Saj nima kam! Videti je nekaj velikih stanovanjskih hiš na desni strani nad mostom in nekaj novega tudi tja proti Brezjam. Velika stanovanjska stiska pa pove, da ima Tržič vsaj podvojeno prebivalstvo. V mestu žive mnogi doseljenci z juga, pa tudi precej Prekmurcev je prišlo tja na delo. Tudi v Kovorju je videti marsikako zgradbo, ki kaže novo lice in je menda tudi nekaj industrije tam.

Naslednje jutro sem se poslovil in se namenil v Kranj. Po mnogih novih stavbah sodim, da Kranj postaja vedno večji in lepši. Nemci so hoteli iz njega napraviti prestolico "tega bisera nemskega juga", kot so imenovali Gorenjsko. Marsikatera zavedna slovenska družina je morala zaradi tega z doma. Po dolgem iskanju sem komaj našel župnika. V cerkvi sem naletel na celodnevno čiščenje. Bila je popoldanska ura, pa je bilo precej ljudi pri pomožnosti. (Dalje prih.)

Mislj, July, 1959

PRIDITE, MOLIMO!

V mesecu juliju bomo vsako nedeljo ob 4. popoldne molili v kapelici St. Franci Cerkve "sveto uro" v čast božjemu Srcu za "molčečo Cerkev" pod komunisti.

Vsi iskreno vabljeni!

Prej ali pozneje tudi zmerom priložnost za spoved.

IZ MATIČNIH KNJIG V SYDNEYU

Poroke

Alojzij Bric, doma iz Breginja pri Gorici, je pripeljal pred oltar v Cabramatti nevesto Ano Damjanič, ki jo je malo prej dočakal naravnost iz Lukorana v Dalmaciji. Večno zvestobo sta si obljubila v soboto 13. junija.

Alojzij Filipič, tudi iz Breginja, in Ivana Rejc iz Gornjih Novakov, sta isti dan, praznik sv. Antona, prišla v Watsons Bay, da jima je dr. I. Mikula dal blagoslov na zakonsko pot.

Roman Jeraj iz Celja in Lidija Karbič iz Orehka pri Postojni sta se poročila v St. Patrick's cerkvi 27. junija.

Toni Grassmayr in Irena Klakočar sta na oklicih za poroko v Peshurstu na predvečer Ciril-Methodove nedelje, 4. julija. Poročni blagoslov jima bo dal. dr. I. Mikula.

Frane Šiferer iz Prekmurja in Dragica Žičkar sta stopila pred poročni oltar dne 6. junija v Wolongu.

Vsem novoporočencem iskrene čestitke in zvrhano mero blagoslova na skupni poti skozi življenje!

K r s t i

Lojze Trobec in Slavica, r. Grželj, sta dobila v svojo novo hišo v Blacktownu hčerko, ki je pri krstu dobila ime Jolanda Sonja.

Jože Princič in Marija, r. Butinar, sta poslala h krstu v Paddington in deklici dala ime Elena Marija.

Pri Bulovčevih v Coomi so tudi krstili hčerko, že drugo, in želili slovenskega krščevalca. Na žalost ni bilo mogoče ustreči, pa so kar domačemu gospodu poverili opravilo.

Naj vse tri nove krščenke zrastejo v dobre žene pred Bogom in ljudmi!

O P O Z O R I L O

Nekaj dopisnikov in celo prispevkarjev s članki je pozabilo, da mora vsaka reč za objavo biti podpisana s celim imenom in naslov ne sme manjkati. Če ne v listu, pa vsaj za urednika. Upoštevaajte!

Morda ste se tudi pri vas takole igrali sredi junija, ko nam je zima pokazala svoje zobe?

Dragi p. urednik: —

Lepo presenečena sem bila, ko sem čitala pismo gdične Tinke Erpičeve iz Mt. Alberta. Njene misli so mi prinesle veliko veselje. Vidim, da ona res razume nas male in prav rada se potruži in podpira naše želje. Mislim si, kako je morala biti srečna, ko je imela priložnost, da se sama osebno razgovarja z našim dragim škofom, Prevzv. g. dr. Rožmanom. Bog daj, da bi tudi mi imeli čimprej to srečo, da bi ga vsaj videli. Prav lepo se ji zahvaljujem tudi za pozdrave in jih prisrčno vračam ter ji želim, vse najboljše. Želela bi, da bi se še kakšna druga punčka oglasila v našem Kotičku.

Vaša Slavica Filipčič.

Dragi p. urednik: —

Tudi jaz mislim vse tako, kakor je pisala moja sestra Slavka. Tudi jaz pošiljam gdični Erpičevi prav lepe pozdrave in zahvalo, da se je oglasila na najino pismo. Zdaj pa to, da pošiljam rešitev uganke: Pohiti, bratec! Mali bratec je malo kazalo na uri, prešteva ure. Veliki bratec je pa veliko kazalo, ki hitreje teče in prešteva minute. Z lepimi pozdravi Vam in vsem prijateljem Kotička.

Vaš Slavko Filipčič.

KADAR JE BIL V NEKDANJI PALESTINI velik praznik, so prišli ljudje iz vse dežele v Jeruzalem. Tri dni in tri noči so se veselili pod zidovi zlatega templja kralja Davida. Četrty dan so se vrnili domov.

Tudi tistega leta se je zgodilo tako. Ko so se Nazarenčani vračali, sta hodila z njimi tudi Jožef in Marija z dvanajstletnim Jezusom.

Jezus je bil velik deček, pa še slaboten in suh. Imel je bleda lica, zlato kodre in velike modre oči, ki so bile vedno zamišljene, čeprav vesele. Vse tri dni je prebil v templju. Gledal je pozlačeni oltar in poslušal modre besede velikih učencikov. Kadarkoli ga je Mati iskala, vselej ga je našla v templju.

Ko je prišel čas, da se vrnejo domov, je bilo toliko drenja v templju, da se Marija ni mogla prebriniti skozi množico. Potožila je svojo skrb drugi ženi iz Nazareta, ki je obljubila, da bosta ona in njen mož poiskala Jezusa in ga vzela s seboj. Tako sta Marija in Ježef potolažena odšla sama proti Nazaretu med zelo številnimi romarji. Taki potujoči skupini romarjev pravimo "karavana".

Karavana je prvi dan dospela do planin in se odločila, da tam prenoči. Marija in Jožef sta poiskala ono ženo iz Nazareta, toda na žalost Jezusa ni imela s seboj...

Bila je že noč, pa Mariji in Jožefu ni kazalo drugega, kot iti nazaj v Jeruzalem. Se jima se kar zdelo, da je Jezus še vedno v templju. Trudna sta bila in tema je zakrivala pot.

Čim sta napravila nekaj korakov, so jima zatrepetale pred očmi svetle iskricice. Zbrale so se nad Marijino glavo, potlej so napravile svetel curek in kakor žareč potok letele pred njima. Marija in Jožef sta šla za njimi.

Prišla sta do griča in takoj spoznala, da sta spet pred Jeruzalemom. Iskricice so ju privedle do templja. Odprla sta vrata, vstopila in videla:

Tam so sedeli visoki pismouki. Med njimi je stal Jezus, jim razlagal modrost učenih knjig in oni so ga poslušali.

Jezus je takoj šel z njima in odhiteli so v temno noč. Pred njimi so spet letele iskricice. Kmalu so zagledali karavano iz Nazareta. Tedaj so se ustavili in tudi potok iskrice se je ustavil. Kakor zlate kapljice so se zbrale iskricice nad Jezusovo glavo in se vsule nanjo.

Ljudje so se zbrali okoli njega in si od blizu ogledovali iskricice. Videli so, da so te iskricice majhne mušice s trdimi krilci in lepimi majcenimi telesci, ki se po noči svetijo. Bile so krotke kresnice. In še do danes niso ugasnile iskricice, ki jih je prižgal Bog v tisti noči, da bi kazale pot svetih Družini. Tudi mi jih poznamo in jim pravimo — kresnice. (Glow-worms.)

DRŽAVA IN SVOBODNO GOSPODARSTVO

"Begunca" je dobila Avstralija iz Severne Amerike. Neki Yankus je z družino prišel sem, ker se je razjezil nad Ameriko, češ da je preveč kontrolirala gospodarstvo na njegovi farmi. Avstralci ga opominjajo, da tudi tu ne bo brez državne kontrole gospodaril.

Ob tej priložnosti nas bo zanimalo, kaj pravi o državni kontroli nad privatnim gospodarstvom SOCIALNA EKONOMIJA dr. Ahčina. Prinašamo nekoliko skraćeno. — Ur.

KRŠČANSKI SOCIALNI NAUK prizna opravičenost svobodnega tržnega gospodarstva, toda z določenimi omejitvami. Kritičen je zlasti do take razdelitve dobrin, kakor je v svobodnem gospodarskem sistemu običajna. Socialna pravičnost nima toliko v vidu deleža, ki ga dobi iz produkcije posameznik, kakor količino dobrin, ki prihaja na posamezne družine.

Družina kot osnovna celica družbe naj prejema iz gospodarske proizvodnje toliko, da si more urediti človeka vredno življenje. Seveda bo količina dorbin, ki odpade na posamezne družine, odvisna od splošnega donosa celotne produkcije. Vendar je šele potem, ko so družine dosegle "življenjski minimum", misliti na odmero plač po storilnosti, kakor je to običaj v sistemu svobodnega gospodarskega tekmovanja.

Krščanski socialni nauk, ki priznava ne le delu, ampak načelno tudi zasebnemu imetju in kapitalu neko odškodnino za njune gospodarske zasluge, pa istočasno premoženje obvezuje s socialno odgovornostjo.

V tem pogledu se krščanski socialni nauk popolnoma ujema s stališčem prvih cerkvenih očetov, da je imetje nekakšno posojilo iz božjih rok. Zato naj bi bili, če le mogoče, vsi ljudje udeleženi na tem božjem daru. Obdavčenje premoženja, zlasti še brezdelnih dohodkov, je docela v skladu s krščanskim socialnim stališčem. Enako tudi socialno nadzorstvo države nad gospodarstvom posameznikov in gospodarskih družb, kakor tudi neka okvirna usmeritev celotne gospodarske proizvodnje, ki naj jo ureja država.

Toda država naj bi le pod določenimi pogoji, ki jih narekuje skupna blaginja, posegla neposredno v gospodarsko delavnost državljanov. Izkušnja namreč kaže, da je država na gospodarskem področju navadno dokaj neokretna. Njena birokracija more sicer v skrajnih primerih preprečiti popolno gospodarsko zmedo, ne more pa usatvariti pravega reda, ker svoji nalogi ni dorasla: prvič njeno delo navadno pogreša smotrno koordinacijo, drugič

pa njeni zasilni ukrepi često prihajajo v navzkrižje z obstoječo pravno tradicijo.

A kljub vsemu temu ob današnji krizi v družabni zgradnji ne moremo kratko in malo vseh državnih posegov v gospodarstvo označevati za nasilje in samovoljo.

Dandanes na splošno lahko opazujemo, da tudi tiste države, ki nočejo vejjati za socialistične ali komunistične, močno posegajo v gospodarsko življenje državljanov poedincev, pa tudi gospodarskih družb. Ponekod si država v smislu svojega pravnega reda lasti več, drugod manj. Od tega je potem odvisno, ali v državi vlada svoboda, v kateri posamezniki veljajo za svobodne pravne osebe, ali pa del človeštva živi v sužnosti ali v nekoliko milejši obliki nesvobodnega življenja.

Krščanska filozofija odklanja gospodarski liberalizem, ne obsoja pa vsake svobode v gospodarstvu. Pravega gospodarskega reda brez neke mere svobode ni mogoče doseči.

Krščanska filozofija odklanja kolektivizem (komunistično gospodarstvo), uči pa, da pravične gospodarske ureditve brez neke obvezne socialne ureditve in odgovornosti ni mogoče doseči.

GOSPA FRETZE POZDRAVLJA

Ljubljana, 19. maja.

Po trimesečnem čakanju sem dospela iz Gradca v domovino, danes so mi pa vizum podaljšali za nadaljnja dva meseca. Bila sem že na romanju na Sv. Gori, videla sem Sočo in solkanski most, spominjala se Gregorčiča. Čudovit doživljaj je bil to zame. O priliki se še oglasim. Pozdravljam vse znance. Na svidenje v avgustu ali septembru.

Ana Fretze.

STRPNOST (s strani 7)

"Kaj sem pa trdil?"

"Da je vera koristna za tiste, ki so tako ustvarjeni, da brez nje biti ne morejo. Korist, korist, vidiš, ljubček moj! Razlika je samo ta, da si ti to zagovarjal za ta svet, doktorjeva pa za posmrtni svet. Če je koristno, je tudi dobro, si rekel."

Ni odvrnila očesa od njega, da ni mogel prikriti rdečice, ki mu je planila v lice.

"In še ta razlika je," je zmagoslavno pribila, "da na tem svetu lahko vero potisneš v kot in si najdeš drugačno korist, na onem svetu pa tega ne boš mogel."

Zadovoljna sama s seboj ga je pustila v njegovem porazu in odhitela po opravkih v gornje nadstropje.

(Pride še.)

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne

BILO JE DOBRO, HVALA

Romanje v Watsons Bay 24. maja je bilo nekako tako dobro kot lani. Nekaj romarjev istih, nekaj novih. Hvala!

Pri procesiji Sv. Rešnjega Telesa v Manly 31. maja smo Slovenci prvič nastopili kot posebna skupina pod lastnim banderom in slov. zastavo. Bilo nas je malo, ker je vabilo prepozno prišlo za majske MISLI in ker smo v nedeljo poprej imeli romanje. Hvala vsem, posebno tistim, ki so prišli iz bližine Blacktowna. Pa prihodnje leto več!

Hvala tistim, ki ste se odzvali vabilu na zborovanje organizacije "Catholic Women" v nedeljo 14. junija.

Zmerom bolj se kaže želja avstralskih skupin, da bi se med njimi pokazali tudi priseljenci raznih narodov kot organizirane skupine. Vedno manj je med Avstralski odpora zoper take nastope. Moramo biti pripravljeni, da se takim vabilom tudi čim pogosteje odzovemo.

PRIHODNJE ROMANJE

Vršilo se bo v nedeljo 23. avgusta (9 dni po Vnebovzetju in sicer v P e n s h u r s t, South Sydney.

Lani smo bili za ta dan v North Sydney, letos pojdemo med rojake v nasprotni smeri. Zaznamujte si dan!

Več v avgustovski številki.

WAGGA WAGGA

Da ustrežemo vabilu prevzv. g. škofa Henškeja in želji naših rojakov v Waggi in okolici, bomo priredili v katedrali od 13. do 15. avgusta tridnevno pobožnost na čast Materi božji. Točen spored sporočimo v avgustovih "Mislih". Naprošamo vas pa že sedaj, da si te tri dni rezervirate. Tako bomo praznik Marijinega Vnebovzetja prav zares slovesno obhajali.

KAJ JE "SINJA ARMADA"?

Kratek odgovor: MARIJIN NAČRT ZA SVETOVNI MIR.

1. Sinja armada naše ljube Gospe Fatimske je stalno naraščajoča duhovna vojska okoli 16,000,000 katoliških mož, žena in otrok. Vsakdo, ki se včlani v Sinjo armado, se obveže, da bo molil za svetovni mir, ki naj pride po spreobrnjekju Rusije. Sinjo armado so ustanovili na željo. Naše ljube Gospe, ki se je prikazovala trem pastirčkom na Portugalskem leta 1917.

2. Če se včlaniš v Sinjo armado, se združiš v molitvi s sočlani in sočlanicami po vsem svetu, kakor je želela Marija v Fatimi. Škapulir, ki ga nosiš, in rožni venec, ki ga moliš, ti prineseta obilico odpustkov. Dobiš delež na vseh molitvah in dobrih delih, ki jih opravljajo milijoni po vsem svetu, ki so člani Sinje armade Marijine.

3. Za pristop v Sinjo armado ne plačaš nič pristopnine, pa tudi letne članarine ne. Podpišeš samo svojo obveznost (ki pa ne veže pod grehom), uravnaš svoje življenje po dani obljubi — to je vse, kar se zahteva. Poleg molitve doprinašaš tudi razna zatajevanja za spreobrnjenje grešnikov.

4. Kdor bi želel kaj več vedeti o Sinji armadi in bi se hotel priključiti milijonom za ohranitev svetovnega miru po mirovnem načrtu Marijinem naj piše na naslov: BLUE ARMY

P.O. Box 63 Brisbane, Qld.

5. Nebeška Gospa je izjavila trem pastirčkom v Fatimi leta 1917:

"Če bodo ljudje upoštevali moje naročilo za molitev in zatajevanje, se bo Rusija spreobrnila in zavladal bo mir na svetu. Če ne bodo, bo Rusija raznesla svoje zmote po vsem svetu in nastale bodo nove vojne, pa tudi preganjanje Cerkev. Dobri ljudje bodo postali mučeniki... razni narodi bodo uničeni."

6. Zakaj o vsem tem pišemo?

Če in kadar pride do tega, kar je Marija napovedala, ako se niti katoličani ne zmenimo za njene želje, bodo mnogi očitali — kakor tako radi očitajo, ko je **prepozno**:

"Zakaj nam tega niste povedali, ko je bil še čas?"

Povedali smo in — še bomo!

PRIDITE, MOLIMO!

V mesecu juliju bomo vsako nedeljo ob 4. popoldne molili v kapelici St. Franci Cerkev "sveto uro" v čast božjemu Srcu za "molčečo Cerkev" pod komunisti.

Vsi iskreno vabljeni!

Prej ali pozneje tudi zmerom priložnost za spoved.

NEKI DAN PREJŠNJEGA TEDNA je moj osemletni sinko prišel iz šole tri četrt ure kasneje kot po navadi. Vrgel se je v naslonjač in vzdihnil:

"Joj, kako sem truden! Jutri pride inšpektor, pa smo morali dečki iz moje klopi pomesti šolsko sobo."

Pri meni je bila ravno na obisku sorodnica, ki ni katoličanka. Včasih rada kaj sovražnega zine o katoličanih. Takoj je planila vmes:

"Kaj? Vaše nune zahtevajo od takih otrok, da morajo pometati po šolskih sobah!"

Kar mogoče mirno sem odgovorila, da malo pometanja takim fantom ne more prav nič škodovati. Ona se je pa razvnela:

"Jaz pa mislim, da je to prav nesramno. Naj si najamejo pometača, ne pa da uporabljajo za tako delo otroke. 'Naše učiteljice v javnih šolah bi kaj takega nikoli ne napravile. Otroci naj hodijo v šolo, da se uče, ne pa da bi nunam služili za hlapce in dekle.'"

To me je že kar močno ujezilo, pa sem zinila bolj v naglici kot po pravici:

"Ne najemajo pometačev, ker nimajo s čim plačati. Tvojim otrokom v javni šoli ni treba pometati šole, ker moj mož in drugi katoličani plačujejo davke, da iz tega denarja najemajo javne šole pometače in jih plačujejo."

To ni bilo čisto res, zakaj tudi naše nune imajo pometača, pa je bil tisti dan ravno bolan.

Navrgla sem še:

"Sramotno, si rekla! Veš kaj, jaz ti povem, kaj je sramotno. To je sramotno, da moramo mi katoličani plačevati davke najprej za šolanje vaših otrok, potem pa posebej, da moremo šolati svoje."

"Oho!" je odgovorila. "Javne šole so za vse, da se jih poslužujejo. Če pa vi katoličani na vsak način hočete imeti lastne šole, morate biti pripravljeni, da jih plačujete."

"Saj tudi smo na to pripravljeni in res jih plačujemo. Naši očetje in stari očetje so bili na to pripravljeni. Ampak zakaj moramo plačevati poleg tega tudi za vaše javne šole, čeprav naši otroci ne hodijo vanje? 'Ali je to pravica?'"

"Seveda je pravica! Edino prav bi bilo, da bi vsi pošiljali otroke v javne šole, ne pa postavljali svoje."

Tedaj je zajokal moj dojenček, morala sem k njemu. Bilo je kar prav, saj tako sva imeli obe čas, da si ohladiva razburjenost.

Medtem, ko sem stregla malemu, mi je hodilo po glavi, koliko je moja sorodnica iskrena. Grdo

Misli, July, 1959

me žali, vse nas katoličane žali, pa morda ne iz same hudobije. Morda zgolj in nevednosti, po domače: iz zabitosti. Zmerom je živela med drugoverci in slišala iste očitke zoper katoličane — ali more biti drugačna kot je?

Namenila sem si, da ji bom na prav lep način razložila in ji skušala dopovedati, zakaj katoličani hočemo imeti lastne šole. Toda medtem je odšla in sem si prihranila svoje besede za njen naslednji obisk. Takole sem si uredila misli:

Mnogi nekatoličani mislijo, da mi katoličani zahtevamo od njih, da bi plačevali za naše šole. Dopovedala ji bom, da to ni tako. Mi plačujemo državi enake davke kot nekatoličani, pravično bi bilo, da od tega denarja dobimo nazaj za vzdrževanje lastnih šol. Saj bi po pravici to zahtevali tudi nekatoličani, če bi z javnimi šolami ne bili zadovoljni.

Zakaj MI nismo zadovoljni z javnimi šolami in po svoji vesti ne moremo vanje pošiljati svojih otrok — to bo morda težko dopovedati moji sorodnici, ki se ne zaveda vrednosti dobrot prave vere. Poskusila bom vseeno. Na splošno moram pa priznati, da versko zavedni Avstralci, čeprav niso naše vere, radi priznajo katoličanom potrebo po lastnih šolah. Takole ji bom rekla:

"Vidiš, Betty, mi imamo verske in moralne razloge, ki nam narekujejo vzdrževanje lastnih šol. Mi smo prepričani do dna svoje zavesti, da je naša vera edino prava in je ne smemo ne zase ne za svoje otroke izpostavljati nevarnosti izgube. Javna šola je po večini brezverska, ali pa uči, da so vse vere enako dobre. Najbrž tudi ti tako misliš, zato se ne bojiš za vero svojih otrok v javnih šolah. Naša vera ni samo za glavo in srce, je tudi za prakso našega vsakdanjega življenja. V javnih šolah ne bo nihče povedal našim otrokom, da je treba hoditi k maši in zakramentom, da je treba vsak dan Boga častiti z molitvijo in tako dalje. Le v katoliški šoli bodo otroka navadili na vse to..."

Da tako ji bom rekla, potem bom videla, če se bo potrudila, da naš razume. Če se ne bo potrudila, se pa ne bom več razburila nad njo, naj mi reče, kar hoče. Saj moram na žalost tudi na to pomisliti, da med nami katoličani niso vsi starši dovolj zavedani, da bi jasno videli razliko med katoliškimi in nekatoliškimi šolami. Da, na žalost tudi nekateri katoliški starši iščejo izgovorov in pošiljajo otroke v javno šolo. Še hujše je pa to, da jim tudi sami ne dajo potrebnega verskega pouka in jih puste odraščati komaj kaj bolje kot teličke — če bi namreč teličke imeli.

ČUDEŽNA PALICA

V Sloveniji 1.1938

Neznan avtor

(Konec)

Loboda je odskočil v kot in se naslonil na zid. Zardel je in sprva ni mogel do besede. Ščasoma pa si je opomogel in zakrilil z rokami. Nagnil se je naprej in skoro zavpil:

"Tako! Po kaj pa ste potem prišli sem? Ali nisem že vaši ženi zadosti jasno povedal?"

Zalar se mu je zasmeljal na obraz.

"Račun sem prišel delat."

Udaril je s palico ob tla.

"Vidite," je mirno nadaljeval, s to-le (zavihtel je palico) bi zdajle lahko odmeril pravico in krivico. Kajti sama sva, nihče vas ne reši, drugačne poti pa ni!"

Stopil je korak naprej. Loboda se je še bolj stisnil v kot in kakor v brezumju otepal z rokami okrog sebe.

Zalar pa je obstal, potisnil si je palico pod pazduho, popravil si je suknjič in skoro tiho rekel:

"Ne bojte se! Ničesar vam ne storim, ker bi bilo brez uspeha. Taki ste vsi, ki sedite na bogastvu. Le sebe imate pred očmi, svoj lastni dobrobit in svoje zadovoljstvo. Ljubši vam je pes od delavnega človeka, rajši imate prazno hišo, celo hišo, da ste v njej sami, ko potrebujete le eno samo sobo, kakor pa, da bi vas zjutraj zbudil vesel krik otroka, krik nedolžnega, ki bo živel, ko vas ne bo več na svetu in boste stanovali tam, kjer ne boste mogli več oddajati stanovanj. Izmišljujete si razne reči, govorite o slabih časih, o krizi in mladane hvalite vojno, kajti polni sovražstva ste in brez ljubezni. Zraven pa pozabljate, da ste bili tudi vi tak majhen otrok, ki je veselo gledal v svet in bil potreben ljubezni in tople roke. Mojo ženo ste vrgli ven! Kako lahko je vreči ubogega človeka na cesto, ko veste, da nima pota, kjer bi mu odmerili pravico. Vaša je hiša, vaša je volja. Vaša volja je, da stanuje pri vas pes, vaša volja je, da je stanovanje prazno, vaša volja je, da ne vem, kam bom šel s svojimi sedmimi otroki. Zaslužili bi, da bi dvignil palico nad vami, pa se zahvalite mojim otrokom, da sem vam vse tako mirno povedal, kajti za nje živim, zato ne smem vsega delati po svoji glavi! Zapomnite pa si eno: če prej ne, takrat, ko boste legli na posteljo in vedeli, da se za zmeraj poslavljate od tega sveta, takrat vam bo prišlo na misel mojih sedem otrok... Lahko si mislite, kakšno bo vaše slovo!"

Loboda je stal stisnjen v kotu in začudeno gledal predse. Sprva bi rad nekaj povedal, jezilo ga je, da mora vse to tako mirno poslušati, potem pa se je naslonil vznak in se zagledal skozi okno.

Mrak se je izognil noči in zasvetile so se zvezde na nebu, ki so brezbrizno, a vendar nekam živo blestele, druga poleg druge, vse tako strašno sumljivo daleč. Lahen veter je zibal vejice na drevesu, od nekod se je čulo zvonjenje. Loboda se je spomnil svoje mladosti. Dá, nekoč je bil majhen. Živo mu je pred oči prišla rojstna hiša, ozka, drobna hišica ob meji mesta. Videl je očeta, svojega drobnega sivega očeta, ki je vsak dan zjutraj odšel in se na večer vrnil, sedel za mizo in pripovedoval: Otroci, še pride čas, ko se ne bomo takole stiskali okrog mize, pravica pride, ki bo tudi nam pravična... da, tako je govoril, kot govori zdaj ta človek pred Lobodo; potem je dalje videl, kako je doraščal, postal mož, kako je bil kovač, kako je služil denar..., potem vojna, ko je obogatel... zdaj je star..., kmalu pride smrt in on je sam samcat na svetu... In tu stoji človek, kakor je bil njegov oče, tu stoji in govori, sama sta... In palica se blesti pod njegovo pazduho. Ali ni ta palica pravica, tista velika pravica, ki bi lahko napravila red?

Zgoraj je lajal pes, a Loboda ga ni imel za mar. Obrnil se je spet k Zalarju. Ta je stal širokopleč in njegov obraz je bil svetel in mehak. Oči so napeto gledale naravnost v Lobodo, kot bi zvesto verjel vsaki svoji besedi.

Loboda je začutil nekaj novega v sebi. Neka nepoznana toplina, kakor nenaden strah je prišla vanj. Ali je to usoda? Toliko mesecev je stalo stanovanje prazno, toliko mesecev je bil sam in zdaj ti pride nekdo in mu govori vse te besede. Sicer pa, kaj je bilo vse njegovo življenje? Že leta in leta živi kar tja v en dan, brez smisla. Zjutraj ga zbudi sonce, potem vstane, jé, vzame psa, gre na izprehod, se vrne, jé, leže, spi, vstane, jé in tako dan za dnem, leto za letom... Ali ni na svetu še kaj več od tega življenja? Ta človek pa stoji pred njim, v oblasti ga ima ta hip in vendar mu oči gore brez sovražstva...

Zalar se je obrnil in dejal še:

"Tako! povedal sem, kar sem imel na srečo. Pa: zbogom!"

Počasi je stopil iz sobe na hodnik, zaloputnil vrata in odšel po stopnicah navzgor. Ena, dve, ena, dve, so odmevali njegovi koraki in se potem izgubili v hodniku.

Loboda je za trenutek obstal. Zastrmel je pred se, potem pa ga je nekaj prevzelo. Odtrgal se je iz kota in kar smešen je bil, ko je stekel iz sobe. Halja je opletala okrog njegovega širokega trebu-

KO TI BO 70 LET...

Pogledal boš nazaj in se vprašal: Kam so šla vsa ta leta? Hitro so minila. Če si dober kristjan, je odgovor že dan:

Poprečen "dober kristjan" porabi svojih 70 let tako:

Za šolanje in učenje	3 leta
za zabavo in oddih	8 let
za jed in pijačo	6 let
za vožnjo iz kraja v kraj	5 let
za razgovore z znanci	4 leta
za delo in zaslužek	14 let
za branje knjig in listov	3 leta
za spanje	24 let

67 let

Ostanejo tri leta — kam so šla?

Prvih dveh let in sedem mesecev ni vredno šteti, ker se še nisi samega sebe zavedal.

Ostane p e t m e s e c e v — kam so šli?

Kot "dober kristjan" si bil gotovo vsako nedeljo pri maši in vsak dan si molil poprečno 10 minut.

Ne zahtevam od tebe, da sešteješ, koliko časa to znese v 70 letih. Te je nekdo že davno prehitel — bil je neki nadškof — izračunal je, da je to ravno tistih p e t mesecev, ki so še manjkali.

Od dolgih 70 let — za Boga samo pičlih p e t mesecev!

Iz pridige (kakopa!)

POGOJ ZA SREČO V ZAKONU

OSEBNA POSTENOST je prvi pogoj za srečo v zakonu. Tega dosti mladih ljudi noče razumeti. Ali je pošteno, da imata fant in dekleta še vsak po enega ljubčka ali ljubico, si to prikrivata in drug drugemu v obraz lažeta? Ali je to poštenje, da pošilja fant v časopise oglase in kliče mladoletna dekleta iz domovine v tujino, da jih potem, ko prejme desetine pisem, za nos vleče? Ali je pošteno, da cerkveno poročeni in nato ločeni vabijo k sebi dekleta in ločenke? In dekleta, ki se nastavljajo — ali še zaslužijo ime deklet? Slovenski jezik ima zanje druge oznake!

Drugi pogoj za srečo v zakonu je pa pravilno gledanje na predzakonsko ljubezen in življenje po tem spoznanju. Čas pred zakonom je namenjen najboljsem medsebojnemu spoznanju. Ne le s r c e, tudi p a m e t mora imeti pri tem svojo besedo. Če je eden od obeh drugoverec, če je on nesposoben in nemaren v svojem poklicu, če sta on ali ona resno bolna, imata resne napake v značaju — lahkomišljenost, prevelika občutljivost, zaprav-

ljivost, pijančevanje — ne spadata skupaj, pa naj njemu njegova blondinka z nežnimi usteci in čudovito postavico, njej pa njegova frizura a la Marlon Brando in vsa njegova moškost še tako ugajata.

Prav tako velja tudi: v času pred zakonom ni mesta za spolno življenje. Predzakonsko občevanje je izraz neobvladanja, je iskanje in zadoščenje telesnih užitkov obenem z begom pred odgovornostjo. Ali je to moško, ali je to pošteno? — Izgovor: "Moram probati, saj vendar ne kupujem mačka v žaklju"... je oduren in popolnoma zlagan. Ali bi ti dopustil, če bi tovariši drug za drugim tvojo sestro tako 'probali'? Pa jim ne bi smel braniti, saj bi se prav tako izgovarjali kakor zdaj ti.

Kaj pa, če bi ti dekleta potem, ko si jo 'poizkusil', ne bi več ugajala? Po tvoji logiki jo boš pustil, četudi je zanosila. Ali je to čut za odgovornost? Morda po materialistični morali, krščansko pa to ni.

"Naša luč"

IZ LOVČEVIH ZAPISKOV

kmetij pa je raztresenih po vsej nanoški planoti. Vsak poizkus na slepo srečo bi zahteval velike napore, katerih pa po takratnem splošnem lovskem mnenju divji petelin ni bil vreden.

— ★ —

Proti večeru sem se tisti marčni petek bližal Abramovi domačiji. Večerja je bila za nas vse nenavadna. Sardine in salama, zraven pa nanoški sir, skuta, črna pogača, krompir v oblicah in polne latvice mleka z debelo smetano.

Po večerji mi je oče Abram dejal:

"Divji petelin je pravzaprav velika žival s perutmi. Kadar poje po veji kot baletka, ne vidi in ne sliši ničesar, četudi bi se s senenim vozom pripeljal do njega. Kadar pa utihne, ostani kot prikovan, sicer, ga ne boš nikoli več videl!"

Zelo kratko noč sem prebil na hlevu. Abramova domačija je bila takrat še zelo skromna. Zjutraj ob štirih bi morala biti že sredi gozda, vsaj na "grofovem stojišču". Domači petelini so še molčali, ko je oče Abram prilezel po lestvi na hlev.

"Je zadnji čas! Vstani fant!"

Hitro sva se odpravila proti Robidjemu dolu in od tam krenila po šentviški gozdni poti naravnost proti Konjski loki. Ves čas je govoril in pripovedoval oče Abram:

"Stari petelin je v zgodnji pomladi prvi zapustil nižja pobočja in se pomaknil navzgor na pobočja suhega vrha, tja, kamor je le redko kdaj zašel predsednik gozdnega odseka šentviške občine, naš sosed, Pižent, ki je bil rojen na Nanosu, se priženil v šentvid, vendar s srcem ostal na Nanosu. Tu ni v tistih časih nikoli pela sekira, tu so rasle hoje in bukve in padale po mili volji. Tu je nekaj let vladal stari petelin, med skalnatimi pečmi in podrtimi drevesnimi debli, ki jih je burja tiščala k tlom.

NA DIVJEGA PETELINA

Ivan Rudolf

ABRAMOV OČE NA NANOSU je bil korenjak, da malo takih. Nanoški gozd je poznal kot lastni žep, čeprav je orintacija zlasti v daljnem gozdu precej težavna. Ob nedeljah je rad zahajal v šent Vid k maši. Pa je počakal tudi še nedeljsko popoldansko službo božjo. Razumljivo je, da se ob takih priložnostih ni mogel izogniti šentiviškim gostilnam. Na Nanosu trta ne raste, Abramov oče pa je bil po rodu Vipavec...

Kdor je kdaj hodil iz šentvida na Nanos po bližnici "čez konja", bo najbrž vedel, da je ta vzpon idealno vežbališče za bodoče plezalce po alpskem skalovju. Vzpon je na mnogih mestih hudo nevaren, celo ob opoldanskih urah, ko ni oblačka na nebu in burja še počiva v Hrušici. Kakšen pa je vzpon opolnoči ali ob dveh ponoči v burji, dežju ali snegu za planinca, ki ima v sebi pol ducata četrtink vipavca, to skrivnost je oče Abram odnesel s seboj v grob.

Tako sva se pred nekaj desetletji o poletnih počitnicah srečala z Abramovim očetom v naši gostilni. Takrat me je posebno zanimalo, kako je z divjimi petelini po nanoškem gozdu. Šentviški lovci se za divjega petelina niso menili. Tudi najodličnejši med njimi, kot so bili tata Zvanut iz Lozic ter Edvard Tavčar in moj oče iz šentvida, niso mogli ugotoviti, kako je s petelini na Nanosu. Koče takrat na Nanosu še ni bilo, tistih nekaj

PORAVNAJTE
NAROČNINO

Na divji rebri, ki se spušta strmo navzdol, je rasla mogočna stoletna bukev. Od tu je leto za letom ob taljenju snega in ledu prepeval star petelin skozi debelo meglo. Vsako jutro je njegov spev donel v veličastno gozdno tišino Golega vrha. To je trajalo vse dokler se ni dan polagoma izmotal iz meglene postelje in je z one strani vrha pozdravil vzhajajoče sonce črni kos. Tudi če je v jutranjih urah burja še tako tulila, se pevec za divje prepilne ni menil. Njegovo srce je bilo vroče, njegove sile nezlomljive. Mrazu in burji navkljub je prepeval s stoletne bukke. Ko pa so se oglasili drozgi, ščinkavci in kraljički, je ponosni ptič utihnil, kot da ga bi bilo sram pred plebejskimi kralci odkrivati svoje srčno hrepenenje. Vreščavo je tedaj odletel in se spustil med svoje kokoške, ki so po mahovju zobale odpadlo semenje.

Ko je za tem sonce že kar toplo prisijalo in se je mah blestel ko zlato, so ščinkavci in kraljički, sinice in kosi utihnili pred pravljicnim prizorom. Ko si je petelin nad svojim kokošjim zborom utešil pravico soproga in gospodarja, ga je nekaj minut hudo mučila zaspanost. Nato pa se je ošabno sprehodil med kokoškami, razprostrl peroti in zletel na konicasto skalo, da je sonce z vseh strani obsijalo njegovo živopisano plemenito perje. Kot kralj na prestolu se je pahljal s perotmi in tu in tam zaril kljun med perje, da bi pomiril nadležni mrčes, ki se je prebujal na soncu.

Nato je stari petelin odprl kljun in zapel tako čudovito, tako v srce segajoče, da so kokoške prenehale z zobanjem in z odprtimi kljuni občudovale svojega vladarja. Včasih pa ga je nemirno srce pripravilo do petja tudi ok večernih urah. Šele po takem zadnjem spevu je skrtil glavo v perje in zadremal.

In vendar petelinovo življenje tudi v tej božji osamljenosti ni bilo brez sleherne nevarnosti. Odkar se je divji maček za vedno poslovil od nanoških gozdov, mu je stregla po življenju zvitorepka. Nekoč bi se ji naklep skoraj posrečil. Takrat je stari petelin prepeval na tleh, kokoške pa so potuhnjenko pravočasno zalotile in z glasnim vrščanjem odletele. Lisici ni preostalo nič drugega, kot da se naučije zapeljivega vonja po starem pevcu. To pa je zvitorepki samo še povečalo apetit.

Tako nekako je opisoval petelinovo življenje oče Abram, ko sva gazila od snega razorano gozdno pot. Ta se je kmalu izgubila in morala sva skozi grmovje in mlado jelovino.

Čez čas je nekaj zaklokalo. Oče Abram me je sunil pod rebra.

"Je že vstal. Malo je še zagrljen, le še počakajva!"

"Klok, klok, krrrr!" je odmevalo z visoke bukke, ki je pa še nisva zazrla. Goli vrh in tudi Sevec sta bila zavita v gosto meglo.

"Vrh se bo kmalu ubrisal," je dejal oče Abram, ko sem se pritoževal nad burjo. Sedla sva na podrto hojo in prisluškovala. Tam iznad Hrušice se je belila zora. Mraza nisem čutil, čeprav je burja kaj ostro dihala.

"Na srečo diha kar dobro", je menil Abram," ta bo obrisala vrh."

Ni se motil. Dobre pol ure, pa se je megla razkabila. Na strmem pobočju se je košatila, stoletna bukev, skoraj povsem osamljena. Pod vrhom na dolgi veji sem opazil črno piko. Petelin!

Nisem imel puške. Oče Abram ni maral pušk. Petelina sva samo želela videti, nič več. Zavlekla sva se skozi grmovje — bliže in bliže. Za nekaj časanama je bukev izginila v goščavi mladih hoj. Končno sem je spet zagledal in na njej — petelina!

Na mogočni veji najmanj deset metrov od tal se je gibalo njegovo orjaško telo. Natančno sem videl, kako, kako je petelin stegoval vrat naprej, kako mu je omahnila glava in kako se je pozorno oziral okrog. Sekunde nepremičnega odmora so trajale večnost. Obstala sva kakih 80 korakov od bukke. Ogledovala sva ga morda polno minuto. Tedaj je oče Abram hote stopil na suho vejo. Črna gmota na veji se je spustila v prosti zrak in izginila tiho kakor duh nekam v daljavo...

"Tako, fant," je dejal oče Abram, "zdaj veš, da so petelini tudi na Nanosu. Toda rečem ti, ne smeš jih vznemirjati."

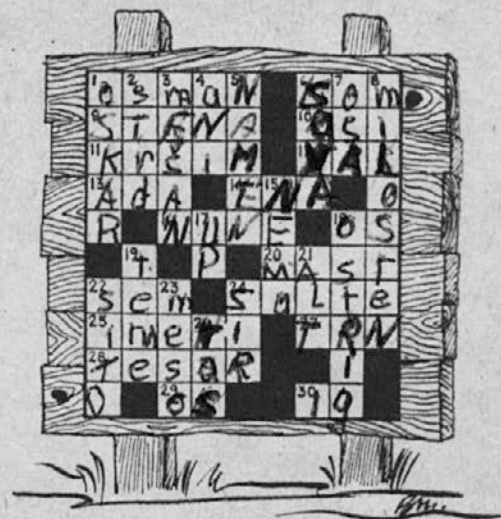
Ubogal sem ga. Nanoški petelini so še nekaj desetletij nato uživali gozdni mir. Šele vojaki, ki so pred drugo svetovno vojno gradili kaverne in utrdbe, so ta mir skalili. Tako so petelinji rod z Nanosa prepodili Bog ve kam.

PRAV ISTO VELJA ZA "MISLI"

Danes hočemo opozoriti samo na težave, ki nam jih nekateri naročniki povzročajo. Ponovno se namreč dogaja, da se ta ali drugi naročnik preseli in spremeni svoj naslov. Vse bi bilo v redu, če bi o spremembi naslova tudi obvestil upravo našega lista. To se pa večkrat ne zgodi. Zato se dogaja, da, dostikrat tudi po več mesecev, pošiljamo naročniku list na naslov, na katerem ga že davno ni. Za njegovo preselitev zvemo šele od poštne uprave, ko nam vrne šop listov z navedbo "Se preselil neznakam", "Nepoznan", "Odšel brez navedbe novega naslova" in podobno.

Ker uprava lista naročnikovega novega naslova nima, moramo nadaljnje pošiljanje lista ustaviti za tako dolgo, dokler se ali naročnik sam ne zgloši, ali nam pa njegov naslov povedo drugi. S takim postopanjem povzročajo upravi samo novo delo in tudi nepotrebne stroške, ker izvodov lista, ki po več mesecev hodijo okoli po poštah, ne moremo več rabiti in jih moramo metati vstran, naročniku pa, če se oglasi, poslati nove izvode.

Zato prosimo naročnike, da nam v primeru preselitve takoj sporoče svoj novi naslov, da v dostavljanju lista ne bo nobene prekinitve. Pa tudi upravi boste prihranili novo delo in ji ne povzročali po nepotrebem novih stroškov.

JULIJSKA KRIŽANKA

Poslala Edvard in Vinko Molan

Vodoravno

- 1 Turčin
- 6 riba
- 9 del poslopja
- 10 športni prvaki
- 11 (predpise) prelamljam
- 12 nagaja pri plavanju
- 13 redko žensko ime
- 14 število
- 16 rade mólijo
- 18 del voza
- 20 se nabira pod kožo
- 22 pomožni glagol
- 24 telovadec na orodju jih dela
- 25 glagol v nedoločniku
- 27 zbada
- 28 obrtnik
- 29 kakor 18
- 30 slovenska vas

Navpično

- 1 moško ime
- 2 pridelek znane žuželke
- 3 vrsta pevskega zbora
- 4 žensko ime v 3. skl.
- 5 dano v dober — — — — —
- 6 reka
- 7 žuželka
- 8 nestrog sodnik je — — — — —
- 15 prikrajšana za dar govora
- 17 tolažba za bodočnost
- 18 vrsta morskih školjk (2. skl. množ.)
- 19 del glave
- 21 glas v mešanem zboru
- 22 gospodinjski pripomoček
- 23 živež
- 24 angl. nagovor za moškega
- 26 avstralska država

JULIJSKA DOPOLNILNICA

“Teško bi ga še ljubila”

— — — — —
 te žko — — — bi — —
 — — ga — — — —
 še — — — lju bi la

JUNIJSKE UGANKE REŠENE

I. Matematika

8 krat 9 je 72

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

100

To je najbolj preprost način. Je pa še polno drugih. Štefan Boelckey je poslal 10 različnih rešitev. Tudi drugi niso vsi po enaki poti reševali, rešili pa prav.

Poslali so: Margareta Mali, Anica Žgajner, Kristina Vujica, Štefan Boelckey, Ljuba Kodre, Alban Rafolt, Maks Valenčič.

Nagrado dobi Stefan Boelckey.

2. Pazljivo branje

V majski številki na strani 20 spodaj je skrat naredil “pred bogom”, kot pišejo komunisti, namisto “pred Bogom”, kot pišemo krščanski ljudje.

Rešitve poslal — n i h č e...

3. Seštevanje

1. Članke in pesmi je pisalo ljudi 19
2. Dopise v “Križem” je pisalo ljudi 11
3. Križanko je poslal 1
4. Rešitve aprilske Križanke ljudi 27
5. Za tiskovni SKLAD poslalo ljudi 49

Vsi naštetni so morali “prijeti za pero”.

Rešitev poslal samo Maks Valenčič. Njegovo pismo je v “Križem”.

4. Dopolnilnica

Ne hčeje ne sina
 po meni ne bo.
 Dovolj je spomina,
 me pesmi pojo.

Rešitve poslali: Angela Židan, Marija Horvat, Milena Bulovec, Franc Fekonja, Anton Čečko, Alban Rafolt, Marg. Mali.

Nagrada: Margareta Mali.